

ATALPA

Nisan 2014 - Sayı 172

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Halim YAZICI

İLK HARF

şimdi akşam
zaman senin göğün
penceresini açıyorum
sana göğsümün
açtığım kalbim
kalbim dediğim
ilk harfi sensizliğin.

Serdar ÜNVER

DELİ DOĞAN

Çok zaman
Deli Doğan, ben
inip deniz kıyısına
sabah için el ettik
daha pırıl daha erken
olsun diye herkese-
iyi değil karanlık...
Bize bile olmadı!
Siz de belki bir gün
benim için edersiniz
ışıl kılıp isteği
-Doğan öldü çoktan
geç günün sabahında-

Vonyarcvashegy, Eylül 2013

Sinan AKCAN

URGAN

ölmek mesele değil
acıım diner mi?

YÜRÜYEN TABUT

bir kez ölmüştüm
şefkat ile taşıyıp

Metin FİNDİKÇİ

TAŞA MASAL

Çocukken ayakkabı kutusundan
Bir araba yapmıştı babam,
İp direksiyonundan çekerdim
Duyduğum bütün yalanları içine yüklerdim /
Bana
Her akşam
Ekmeğiyle vurulup yere düşen
Çocuğun masalını anlatırdı annem /

Ben masaldaki
“Meçhul” katilin kim olduğunu sordardım
Elimde ekmek vardı
Meçhülü sormakta utanacak ne vardı /

Ölüm sıcak bir ekmek gibi kokmaz
Katillik atadan babadan kalmaz
Hiçbir güvercin konmaz pervazınıza
Derdı babam /

İkiyüzaltmışdokuz gün hareketsiz
Bir yatağa uzandı küçük bedenim
İstekli ellerimde güneşin sıcaklığı
Gazetelerde hızla eskiyen haberler /

Haziran tutkumu sorsalar
Ölümümü katilime sorsalar
Borsa düşmez dolar yükselmez
Katilim haziran nedir bilmez /

Masalın sonunu
Serin bir mart sabahında geçtim
Ölüm nidasında
Ölüm nidasında /

Tahir Abacı, Sinan Akcan, Fatih Akça, Hüseyin Alemdar, Özer Alptekin, Dilek Bayram, Alper Beşe, Cihat Buçak, İdris Çakmak, Ünsal Çankaya, Ezgi Dilek, Oresay Özgür Doğan, Pınar Doğu, Öztekin Düzgün, Sema Enci, Osman Serhat Erkekli, Metin Fındıkçı, Ozan Genç, Umut Göksal, Sevâl Günbal, Hakan Güzeldere, Nihan Işıker, Mustafa Ergin Kılıç, Mine Ömer, Tolga Özen, Mehmet Rayman, Cihannur Selenga, Pınar Şahintaş, Turgut Tan, Şerif Temurtaş, Serdar Ünver, Neslihan Yalman, Halim Yazıcı, Eşref Yener, İsmail Güney Yılmaz, Recep Yılmaz, Zafer Zorlu.

SİYASET VE ŞİİR (3)

Tahir ABACI

Mevlânâ Celaleddin Rumî, Konya'nın evlerinden söz ederken, sürece salt emeğiyle katılanları (emekçiler, köleler, köylüler) hariç tutarak neredeyse bir toplumsal tabakalaşma / sınıflaşma ya da hegemonya analizi yapar: "Konya şehrine bak: Kaç bin emirin, büyüğün ve ileri gelenin evi, köşkü ve sarayı vardır. Tacirlerin ve işçilerin evleri zanaat erbabının evlerinden, emirlerin sarayları tacirlerin, sultan ve meliklerin köşk ve takları bunların hepsinden yüzlerce derece yüksek ve büyüktür".

Selçuklu başkenti Konya'da yönetici seçkinler tabakasını oluşturan sultanlar, vezirler, melikler, atabekler, emirler, valiler, naibler dışında devlet yönetiminin işleyişini sağlayan bir "maaşlılar" ordusu da vardı. Kadılar, müftüler, müderrisler, imamlar, hafızlar, seyidler, hekimler ve diğer sağlık çalışanları bu kesimi oluşturmaktaydı. İşçilik ve Ahilik kurumları altında örgütlü bulunan aşçı, attar, bakırcı, bakkal, banî (mimar), berber, bezzaz (bezci), boyacı, debbağ (derici), dellak, demirci, dokumacı, dülger, ekmekçi, hallaç, helvacı, kâğıtçı, kasap, kuyumcu, marangoz, nakkaş, nalband, natur, neccar, örücü, saka, saraç, tacir, terzi, yazmacı gibi zanaatkârlar ve esnaflar da geniş bir kesimdi. Bunların yanında, "hankâh"lar (dergâhlar) çevresinde şeyhler, sufiler, dervişler, rindler, ayrıca medrese öğrencileri ayrı bir kesimi oluşturmaktaydı. (Bkz: *Türkiye Selçukluları Devrinde Konya*, Tuncer Baykara, Kültür ve Turizm Bakanlığı Y. 1985.)

Resmî yazışmalar için örnek nitelikte "inşa mecmuaları" hazırlamış olan Hoyî, "şehir divanı" görevlilerini sayarken, ileri gelen devlet "ricalı"ni, tüccar ve esnaf temsilcilerini anar, din ve hukuk alanındaki görevlilere bunların altında yer verir. "İkinci tabaka"dan olarak ise hükemâ ve etibba (hekimler ve sağlık görevlileri), münecciman (gelecektek haber verenler), şuarâ (şairler), üdebâ (edebiyatçılar) ehl-i inşâ (yazıcılar) sayılır.

Şairlere Sultan Atamak...

Yukarda anılan "maaşlılar" grubuna eklenmesi gereken bir mesleği anmayı, konumuzla yakın bağlantısı nedeniyle sona bıraktım: "Melik'üş-şuarâ" ya da "melik'ül-üdebâ". Evet, Selçuklu sultanı ya da diğer iktidar odakları, bir kişinin kendi iktidarlarını anımsatan bir sıfatı, "melik" sıfatını kullanmasına izin veriyorlardı: Sarayda görevli ve maaşlı bir şairin. "Şairler meliki" "şairler sultanı" "edipler meliki" "edipler sultanı" genellikle adını en çok duyurmuş, iz bırakacak şairler söylemiş ve şiir toplamı belli bir düzeye erişmiş şairlerden biri oluyordu. Kuşkusuz, bir başka ölçüt daha vardı: Selçuklu iktidar çevreleriyle ters düşmemiş olmak, onlara saygıda kusur etmemiş olmak, dahası şiirleriyle "hanedan"a övgüler dizmiş olmak, sultanın ilgisine "mazhar" olmak...

Böyle bir şairin, Muhiddin Ebu'l-Fezail'in "melik üş-şuarâ" olarak atanmasına dair berât günümüze ulaşan sınırlı sayıda Selçuklu resmî belgeleri arasında yer almaktadır. Osman Turan'ın derlediği *Türkiye Selçukluları Hakkında Resmî Vesikalar* başlıklı kitapta da (Türk Tarih Kurumu Y. 1988) tıpkıbasım olarak yer alan bu berâtta, derleyicinin özetlemesiyle, "Şairin baba ve dedeleri zamanından beri saltanata mülâzemet ettiği bu vazifeye getirildiği, her defa sultanın meclisinde musahiplere fesahat ve belâgatini göstermesi, nâzımlarıyla gönüllere ferahlık vermesi, mübarek günlerde ve bayram merasimlerinde tebrik şartlarını takdimden sonra güzel şiirler ve zarif sözlerle lâtif tabiatlı ve hassas kalbli olanlara tenezzüh bahşetmesi ve her manzumenin sonunda

devletimizin devamı için dua ibareleri koyması (gereği) bildirildikten sonra İstiyfâ divanı kaleminde kendisine tahsis olunan maaşa tasarruf edeceği kaydedilmektedir."

Aflakî'nin *Menâkıb al-'Arifin (Ariflerin Menkubeleri)* kitabında "melik'üş-şuarâ" olarak anılan ve Fuat Köprülü'nün, yitik otuz ciltlik şehnamesini "muazzam bir eser olsa gerek" diye nitelediği Kânî'î Tusi', yine dönemin etkin şairlerinden Erzincanlı Nizameddin Ahmed aynı "mevki"ye atanmış diğer şairler. Edebiyatı bir "olumsuzlama", yani her çeşit hegemonyaya reddiye olarak tanımlayan çağımız edebiyat teorisyenleri, sözcüğü Frankfurt Okulu temsilcileri bu tarz bir "şairlik" için acaba ne derlerdi? Gelgelelim, yakın yüzyıllara kadar şairin çoğunlukla kendisine "patron"lar aradığı gibi bir gerçekle yüzleşmek kaçınılmaz görünüyor. Dahası, her çeşit karşıtlık da ancak başka bir şemsiye altına sığınarak ve çoğunlukla karından konuşarak (ezoterik biçimde) mümkün olabilmıştır. Tasavvuf en etkin korunak ya da karından konuşma dili olarak karşımıza çıkıyor.

Türkiye şiirinin geçmişinde "muhalefet" arayanlar, çoğu kez "batını" şairleri örnek seçmektedirler. Ancak, Anadolu Selçukluları döneminin en yaygın iki şairi, Mevlânâ Celaleddin Rumî ve Yunus Emre, muhalif ya da en azından "hoşgörü sahibi" "insancıl" batını şairler halkasının başlangıç noktasına yadigarı olmadan yerleştirilmektedirler. "Horasan erenleri"nin hemen her inanç kesimi için başlangıç oluşturduğunu ve her inanç kesiminin bu manevî önderleri kendi ölçülerince konumlandırarak sahiplendiğini daha önce belirtmiştik. Her ne kadar Horasan erenlerinin hemen hepsi şair ise de, özellikle Mevlânâ ve halis Anadolu ürünü Yunus Emre için "şiiriyet" yönünü daha yoğun biçimde temsil etmişlerdir. Mevlânâ, şehirli halk tabakaları üzerinde; Yunus Emre, kırsal kesimde, tasavvufu şiir üzerinden "popüler" kılmak görevini üstlenmişlerdi.

Gölpınarlı'nın deyişiyle: "Zâten Mevlânâ, gerek Divân'ında, gerek Mesnevî'sinde anlatmak istediği şeyin bilgisini yapmaz, bilgiyi halka, halk anlayışına göre ve hikâyelerle, temsillerle sunar, onu öyle bir hale getirir ki anlaşılmasının imkânı kalmaz" (*Mevlânâ Celâleddin*, İnkılap Y. 1999). Mevlânâ çevresinin şehirli "yerleşik" düzen sevgisine ve göçebe kişiliklere sempati duymadığına daha önce değinmiştik. Şems-i Tebrizî'nin dilinde bu yaklaşım bir "model" bile olur, şöyle diyor *Makâlat* adlı tek kitabında: "Büyük şehirlerde oturun demek, kâmil bir ârifin kapısında olun demektir. Sakının köylerden sözü de noksan kişilerin sohbetinden sakının anlamına gelir". Bu söylemde "noksan kişiler"e özdeşlenen, simge olan köy aslında Yunus Emre'nin yeri yurdudur. Tasavvufu kırsal kesim insanına taşımak ona düşmüştür.

Yunus Emre'nin Yeri Yurdu

Yunus Emre konusunda beylik deyimle rivayet muhtelif. Bir rivayete göre o "ümmî"dir, gezgin ozan modeline uygun biçimde doğaçlama söylemiştir. Fuat Köprülü, *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar* kitabında onu "ümmî" bir şair olarak niteler. Sonraki yıllarda da, Yunus Emre'nin sanatsal değerinin ve öneminin ilk kez kendisi tarafından ortaya konulduğunu, bu konuda başta ciddiye alınmadığı halde zamanın kendisini haklı çıkardığını savunur. Yine Yunus Emre'nin "ümmî" olduğunu savunan ve yeni yazıyla ilk Yunus Emre divanını hazırlamış olan Burhan Toprak, cumhuriyet döneminde ona olan ilginin artmasında rol oynamıştır. Burhan Toprak, üstelik yurt dışında bulunduğu bir sırada, Yunus Emre'yi keşfettiğini, onun beğenmediği halk edebiyatı ve divan edebiyatı karşısında bir seçenek olduğunu fark ettiğini coşkuyla anlatır. Abdülbaki Gölpınarlı ise Yunus Emre'nin "ümmî" olduğu tezine şiddetle karşı çıkar, onun mektep medrese gördüğünü, aruzla da yazdığını savunur, dahası Yunus Emre'ye

ait olmayan şiirleri de divana eklediğini öne sürdüğü Toprak'la sürekli didişme halindedir, kendisi de birçok baskısı yapılan Yunus Emre'nin toplu şiirlerini ve ayrıca *Yunus Emre ve Tasavvuf* adlı inceleme-derleme kitabını (İnkılap Y. 1992) yayımlamıştır.

İlginç olan, Yunus Emre'nin ümmiliğini savunanların da, okuryazar olduğunu savunanların da şiirleri arasından kanıtlar bulup çıkarmalarıdır. Sözelimi, "Ne elif okudum ne cim varlığındandır kelecim" "Ne ilmim var ne tâatim" "Ummî benim Yunus benim" dizeleri ümmiliğinin, "Dilimde ilm-i usûl" "Dört kitabın ma'nîsin (mânâsını) okudum hâsil ettim" gibi dizeleri, ayrıca Gölpinarlı'nın deyişle "Hind-İran-Yunan-Roma mitolojisinden, Kur'ân-ı Kerîmdeki peygamberlerin kıssalarından, husûsiyetlerinden... erenlerden... hikâye kahramanlarından... sufi menkıbelerinden... İslâmî klasik edebiyata geçmiş âşıklardan" söz etmesi, "Şiirlerinin çoğu heceyle olmakla beraber aruzla yazdığı şiirlerde de aruzu devrine göre pek güzel kullanması, halk diline fazlasıyla ehemmiyet vermekle beraber Arapça, Farsça sözleri, terkipleri de kusursuz dile getirmesi, âyetlerden lafzî iktibaslarla bulunması, Sadî'nin bir gazelini nazmen terceme etmesi" okur yazarlığının kanıtları sayılmaktadır (Gölpinarlı, *Yunus Emre-Hayati ve Bütün Şiirleri*, Altın Kitaplar, 1971 ve *Yunus Emre ve Tasavvuf*, İnkılap Y. 1992). Gölpinarlı'nın söylediklerinden, Yunus Emre'nin ümmiliğine dair dizelerini "Söz aslımı anlamayan sanır bu söz benden gelir" dizesinin imâ ettiği üzere ezoterik bir söz ya da bir tür metafor gibi değerlendirmek gerektiği sonucu çıkmaktadır.

Gölpinarlı, Yunus Emre'yi, şeyhi Tapduk Emre'nin bağlı bulunduğu ve müşşidi Sarı Saltuk olan Barak Baba üzerinden Babalılar'a, dolayısıyla Anadolu batınî şairler zümresine bağlamak eğilimindedir. Ayrıca, yine dizelerine başvurarak, Yunus Emre'nin Mevlânâ'nın meclislerinde de bulunduğu, Konya medreselerinde öğrenim gördüğünden söz eder: "Mevlânâ Hüdâvendigar bize nazar kıldı / Anun görklü nazarı gönlümüz aynasıdır". Gölpinarlı, Yunus Emre'nin "tarikât silsilesi" yoluyla Mevlânâ'ya bağlandığı görüşünü savunur. Buna karşılık, Alevî-Bektaşîler tarafından, tarikât silsilesi yoluyla Hacı Bektaş'a bağlanmasını zorlama bulduğunu belirtir. Ancak, Kaygusuz Abdal ve Hatayî (Şah İsmail) tarafından daha sonra temelleri atılacak olan Alevî-Bektaşî şiirinin ana kaynaklarından birinin Yunus Emre olduğunu da ekler. Öte yandan, Yunus Emre şiirinde "batınî" öğelerin bir hayli örtük kaldığı, onun bir bakıma hangi tarafa çekersen gider konumda şiir söylediği açıktır ve gördüğü "resmî kabul" de bunu kanıtlamaktadır. Bu açıdan konumu Mevlânâ Celaleddin'den çok da farklı değildir.

Yalçın Küçük, *Aydın Üzerine Tezler*'in üçüncü cildinde "Yunus ile İdealizm Saldırısı" başlıklı ara bölümde, görüşlerine genişçe değindiği Fuat Köprülü'nün ardından, özellikle Burhan Toprak'ın Yunus Emre'yi "ümmî" oluşunu öne çıkartarak bir furya haline getirdiğini ve bu yolla aydınlara köylü cehaletini, çöküntü dervişliğinin ruh halini, boşvermişliği, bilim karşıtlığını, idealizmi propaganda ettiğini savunuyor. Bunun sonucunda da Yunus Emre'yi öne çıkartan popülizmin sol düşüncüyü de etkiler olduğunun altını çiziyor. Küçük, sadece *Mevlânâ'dan Sonra Mevlevîlik* adlı kitabından bir alıntı yaptığı Gölpinarlı'nın Yunus Emre'nin okuryazar olduğuna dair görüşlerine ise hiç değinmiyor. Sol düşüncenin geçmişin batınî şairleriyle kurduğu ve bir ucu popülizme çıkan ilişki biçimi sadece Yunus Emre'ye bakışa indirgenebilir mi sorusunu sormak gerekiyor. Öte yandan, "cahil" Yunus Emre'nin şiirinin Anadolu edebiyatının gerek halk şiiri, gerek divan şiiri kolları üzerindeki büyük etkisi nasıl açıklanabilir? Yunus Emre'nin tüm şiirlerinin hem iki dizelik beyitler, hem dörtlükler biçimine dönüşebilmesi, onun bu iki dal üzerindeki kurucu niteliğini de ortaya koymaktadır. Gibs, Regnier, Bazin... gibi çok sayıda yabancı kökenli Türkiye şiiri araştırmacısı da Yunus Emre'nin

olağanüstü şiir söyleme yeteneği üzerinde duruyorlar. Türk müziği alanında şiirleri en çok bestelenen şairin, rakipsiz biçimde Yunus Emre olduğunu da anımsayalım. Üstelik tek tarz bir müziğin değil, bu topraklarda boy sürmüş her tarz müziğin ilgi alanına girmiştir Yunus Emre şiiri. Müzisyen olduğu, en azından bir sazı çalabildiği kestirilebilir olan (Gölpinarlı'ya göre kesin olan) Yunus Emre'nin bu yönü ve Türk müziği üzerindeki etkileri de yeterince araştırılmış değil.

"Derviş'in Serencamı

Yunus Emre'nin Mevlânâ Celaleddin ile aynı dönemde ve Anadolu'nun Moğol işgali ve göçebe isyanlarıyla sarsıldığı şartlarda yaşamış olması, her ikisinin de şiirlerini tasavvuf ile beslemeleri, buluşma ve farklılık noktalarını da sıklıkla gündeme taşımıştır. Mevlânâ Celaleddin, Farsça söyleyen bir şair olmanın yanı sıra ders tedarik eden bir hoca, bir fetva âlimi, oluşum halinde bir tarikâtın başıydı. Yunus Emre ise Türkçe söyleyen bir şair olmanın yanı sıra, sadece bir "derviş"ti. Dervişler ile halk arasındaki mesafenin daha kısa olduğu rahatlıkla söylenebilir. Derviş tiplmesi, toplumumuzun yaşantısında 20. yüzyıl başlarına kadar etkili olmuştur. Bu tiplmeye sadece romanlarda değil, anılarda da sık rastlanır. Sözelimi, Reşat Nuri Güntekin, *Anadolu Notları*'nda çocukluğunun geçtiği İzmir'de bir kadından, "Bu kadın dervişti ama neyin dervişti olduğunu kendisi de bilmezdi" diye söz ediyor. Ataları arasında Mevlânâ Hayreddin adlı birisi de bulunan büyük annem de evlerine gelen, günlerce kalan dervişlerden söz ederdi. "Hele ne ilahiler okurlardı" derken, o ilahilerin kulağında bıraktığı sesleri tekrar duyar gibiydi.

İlhanlı hükümdarı Hülagu, Suriye seferine giderken Harran'da kendine özgü kılıkları ve davranışları olan Kalenderîlere rastlar. Bunların neyin nesî olduklarını yanında bulunan dönemin ünlü âlimlerinden Nasiruddin Tusî'ye sorar. O da, "Bunlar âlemin fazlasıdır. Zira dünyada insanlar beyler, tacirler, sanatkârlar ve çiftçiler olmak üzere dört sınıfa ayrılırlar. Bunlar ise bu dört sınıftan hiçbirine girmezler" der. Hulagü, bunun üzerine "Madem bunlar insanların fazlasıdır, öyleyse onları öldürün" buyruğu verir. Dervişlerin toplumumuzdaki serencamını serimleyen ilginç bir kitap olan *Anadolu'da Derviş ve Toplum / 13-15. Yüzyıllar* kitabına (Kitap Y. 2008) Osman Turan'dan aktardığı bu rivayetle başlayan Resul Ay, ileride, "Derviş ve Toplum" bölümünde, dervişlerin tasavvufun esaslarından terk ve tecrit prensibi gereği toplumdan izole bir hayat sürmeyi zamanla bıraktıklarını anımsatıyor ve "13-15 yüzyıl Anadolu'sunda tasavvufî hayat sürenlerin bir kısmı 'halk arasında Hakla birlikte' anlayışın benimseyerek, fiilen sosyal hayatın içinde, fakat manen dışında kalmayı esas alırken, diğer bir kesim de dünyevî olana (masivaya) yönelik tavrını yine toplum içinde kalarak ancak ona tepki duyarak, kurulu düzene, örf ve âdetlere muhalefet ederek gösteriyordu" diye ekliyor, bunun yansımalarını örnekliyordu.

Yunus Emre, birçok şiirinde kendisini "miskin" "derviş" "bîçare" "âşık" gibi sıfatlarla anar. Yunus Emre; derviş, abdal, rind, sufi, seyfi, mürit, muhip gibi -bazen farklı konulara denk düşecek biçimde- adlar alan, esnaf ve asker içine uzanan kolları da bulunan inanç erbabına şiirleriyle yol göstericilik yaparken döneminin ölçüleri içinde davranmış, "insan"ın gelip geçici dünyadaki yerini anımsatarak bundan hem metafizik, hem toplumsala dönük sonuçlar çıkarmıştır. Şiirlerinde toplumsal yapının çelişkilerine ve hegemonya düzenine dönük keskin bir tavır alış görülmez ama ünlü dizelerinde dediği gibi (Bir garip öldü diyeler / Üç günden sonra duyalar...) imâ yollu eşitsizliğe itirazlar sezdirilir. "Yetmiş iki millete kurban ol âşık isen / Tâ âşıklar safında imam olasın sâdik" dizeleriyle ayrımcılığı dışlaması, "insan"ı odağa alması, dönemine göre ileri bir duruştur. Kuşkusuz onun da Mevlânâ gibi uzlaşmacı →

MAAŞIMIZ HARFLERDEN

harflerden ısladık aynı şemsiyenin altında
yaprağın ayağımıza fırlattığı çöl
güzün ısrarındır aynamızda

zilizurna bir dili övdüm
haritadan geçilmeyen harflerim adına
harflerin suya değdiği dünya
aşkın söylendiği her yere taşınan evden kısa

üvey memurların sabahında uyandım
gözlerimin bağışlamadığı maaşları
haritalardan kalan birkaç kitapsız harfti
hem haritalar çok harflidir dedim içimden
alnıma 'ak' çıkar daha bu işten

bir yanı da var. Köylü kökenine rağmen, devletin ileri gelenlerine özgülümlü topraklar üzerinde artık değerlerine el konulan 'kul'ların sıkıntıları şiirlerine pek de yansımamış, "tasavvuf" ile gelen düş dünyası bu sıkıntıların üstünü küllemiş gibidir.

Külün İçinde Saklı Köz Gibi

Fuat Köprülü, "Yunus'un sufîyane telâkkileri, bütün o devir Anadolu şair-mutasavvıflarının telâkkileri gibi, hemen doğrudan doğruya Celâleddin Rumi'den alınmış, yahut onunla hemen aynı mahiyettedir" diye yazıyor. Ancak, Köprülü, Mevlânâ'yı "ilahi lirizm"iyle İran'ın en büyük mutasavvıf şairi saymakta, Farsça şiirlerden oluşan divanında kimi Türkçe ya da Rumca dizelerin yer almasının onu "Türk şairi" saymaya yetmeyeceğini savunmakta, Yunus Emre'nin sanatını ise "tamamıyla millî, yani tamamıyla Türk" bulmaktadır. Ona göre, "İslami-Neo-Platonist" öz Yunus Emre'nin eserinin esasını, "millî unsur" ise şeklini, formunu oluşturmaktadır ve bu iki ögenin ayrılmaz biçimde kaynaşması ortaya "millî, zevk bakımından tamamen Türk" bir eser çıkarmaktadır. Bu anlayışa göre, Anadolu Türk edebiyatının temelleri Yunus Emre tarafından atılmıştır. Kimi araştırmacılar, Mevlânâ'nın oğlu ve şiirlerinin çoğunu Türkçe söyleyen Sultan Veled'i de Türkiye şiirinin kurucularından biri sayarlar.

Ahmet Hamdi Tanpınar, *Beş Şehir*'de "Yunus'un sesi büyük orkestra eserlerinde birden bire uyanan kuru, fakat tek başına yüklendiği bahar ve puslu manzara ile zengin bir flüt sesine benzer. Şüphesiz o da Mevlânâ'nın söylediği şeyleri söylüyordu. O da aşk adamı idi. Hatta sözü daha ziyade ondan almıştı. Fakat aletle sanki motif değişmişti. (...) Taptuk Emre'nin müridinde Mevlânâ'nın zenginliği yoktur. Onun şiiri bir çekirdek gibi kurudur. Sanki bu köylü derviş yazmaz, içinde kaynayan şeyleri sert bir ağaca oyar. Böyle olduğu için de alabildiğine kendisi, uyandığı toprak ve etrafındaki cemaattir. Fakat Oğuz türkçesinin tecrübesizliğine rağmen o ne sağlam yürüyüşür ve ne keskin hayallerle konuşur? İnsanın, Yunus'un şiirine kelimeler eşyanın kendisi olarak gelirler, diyeceği geliyor" derken, bir bakıma Köprülü'yü yinelemiş olur ama ondan farklı olarak "esas" olana ağırlık verdiğini hissettirir.

Anadolu Selçuklu devleti, Moğol işgali, göçebe ayaklanmaları ve şehzade çekişmeleri arasında sönümlenirken, küllerinden sadece Osmanlı devleti değil, yeni bir edebiyat da doğmaktaydı. Mevlânâ Celâleddin ve Yunus Emre şiiri, bir bakıma bu külün içinde saklı kalmış közler gibiydi...

AŞK UZUN YALNIZLIKLARLA BAŞLAR

ağlamaktan kızaran şarkılar söyletir hayat
savaşlarda Lee, nereye uçar kuşlar

o büyük yalnızlığı içimize tüküren karanlık
kırlangıçlar karışır aramıza

uzun yalnızlıklar sığınağı insan
kapılar çıplak
donan çılgılığı ısırmaktan buz keser akıl
göğsündeki acıyı bıraksa odaya düşer uçurum
yoksulluk ölü bakışlı yangın

sev diyebiliriz günaydına sokak taşlarına
sev diyebiliriz kindar adamlara

üşürsün Lee
umuda beş kalan saatleri ört omuzlarına
yaşlılar evinde ölümle bakışma
SEV diyebiliriz hâlâ ...

Karşıyaka, Aralık-Ocak 2013

LEYDİ MAHŞER

bir sözlükle kalıyorum kıpırtısız
hangi kelimeye dokunsam küfakşamı
yitirirken kazıdığım bir şey var sizde leydi mahşer
ucunu tarif etsem çiçekler patlıyor kökünde
evet kimse yok ve kar saati ayarlıyor
üşüdüğümle yaşıyorum leydi mahşer
öldüğümle kalırım ağrınızda

kalbim sıkı bir acı değirmi
öğütüyorum günlerin arasında kendimi
benim leydi mahşer
ışıkla loşluğun arasında
boşluğa ait toz zerresi

adıma çelme takıp düşürdüm ömrümden
beni sürekli geçmişime gönderen
renksiz bir zarf kaldı
işte oradan leydi mahşer
biraz serçe biraz kırlangıç
bir verimlik nefes yolladım

bir sözlükle kalıyorum kıpırtısız
binlerce kelime dokunuyor
seçip alamıyorum leydi mahşer birini
hangi kelime doğurmak ister özlemeyi

Alper BEŞE

OYALANMA

sımsıkı örülmüş bulutlar omzunda güneşin
benimse ciğerlerimi aklar öfkeli şişler
ağzımda bir demet karanlık karanfil her sabah
balkıyan düşlerimle yer değiştirir saksı diplerinde

bıra
ikarak kuyruğunun arkasından koşan köpeğe
banka sırasındaki yerimi bir öğle sonrası
fırlattım aklımı mancınıkla balta sapı yetişen ormana

balıkları saatlerle değiştirdim akşam göle inip
bahçeler yine sulandı ve sulandırıldı anlam
kahveye rengini veren dil ve bir avuç ham doğa
bir minyatüre gömerken konuşulanı ve suskuyu

ejderhalardan ninniler öğreniyordu gece üşenmeden
yüzünden yatağa açılmış oluklar gibi üşüyen yıldızlar
düğmeleri yanlış iliklenmiş bir ceketti çıkarttım uykuyu
aktı durdu yorgun çarşafklar ödünç bir boşluğu doldurmaya

Sema ENCI

DEVLETLER DE YANILIR

belki birazdan ağlarım devletler de yanılır
götünü gök sananların oturduğu sandalyeden ibarettir hayat
bazen bilinir bazen bilinmez
kim insan kim değil her şey karışır.

çok utanmış bir kızın suya düşer bedeni
işte ben o an belki bir park olurum, parkta bir bank
bana bakılmış olur, benden geçilmiş...
bir akşamüstü aklımda bir ağustos ömrüm kırışır.
çok üzgün bir anne ile bir kırlangıç arasındaki bağ ne?
neler yanılmaz ki tarih de yanılır.

kasıklarımı ovuşturmak için yazanlar harbi yalan
ağacın tarihine çentik atılır
yani bazen diyorum ki bazen işte bazen
metroya benziyor bazı kadınlar, demirden sürüngen
ve adamlar...
yani bazen çok suikast, çok soygun
çok ağlamak istiyorum kim allahsız kimin allahı var
işte bazen devletler de yanılır
kim karşıda durup karşıyı yıkar
kim anlatır bunları sonraya
isimler neyi hatırlatır
kocaman bir endişedir ardından baktığımız zaman
göğsümüzde vurulduka kuşlar.

20.02.2014

Cihannur SELENGA

GÖÇÜKTEN FIRLAYAN

I
burada bir şiiri doğuracağız
canlı canlı, gömeceğiz veya koca dünyayı
belli ki güleceğiz
ikisinin de son-ucuna ulaşınca

işte iliğinizden
işte burada gözlerinizden
algularınızla fırlayan düğmeler

doğrulup yataklarınızdan
torbasını yırtmak isteyen
suyu gelmiş bebekler

birleştireceğiz yarım kalan parçaları

II
mavi mürekkep
beyaz kâğıt
kırmızı kan
ve saldırlı...

artık çok geç...: bu halkı yeryüzünden kaldırım
artık çok geç...: bu dekoru, bu tiyatroyu boşaltın
artık çok geç...: siktir edin bu dünyayı..., saçlarınızın altından
yeni bir din çıkarın

artık çok geç...: bu çocuk doğuştan sakallı!..

Mayıs 2013

Cihat BUÇAK

ZAMAN SAYACINDAN TAŞAN AYNA

hâlâ bakire zarlarıyla örülü. giydiğimiz paçalı donlar
soğuğu almasın diye içeri, tersine açan çiçek
dışarıya ateşini yayan şehvet
kanlanıyor bazen...: bir gülümseme
yerleşiyor yanağıma, helezonik bir daire
çeviriyor kalçalarını. gramofonda

yürüme diyorum buna
insanın dışından içine doğru
aldığı nefes, şişiriyor hücreleri
dolduruyor ayakları mesafelerle
ölçülendiriyor kesip biçiyor astarımızı
sonra bir iki prova. giydirmek için yatağı
hallaca veriyorlar kadınlar pamuklarını
geriliyorlar yay gibi

ok şimdi kimin elinde
içerisinde ısındığımız paçalı donlar
biz ninelerimizi hatırlatıyor, ahh
sürekli dolup boşalan ayna

ŞİİRE ENGEREK BÜYÜTECİ TUTMAK

Neslihan YALMAN

Marjinalite üstüne çalışmalar yaptığı belirtilen sosyolog Howard Becker'in ayrımıyla başlamak istiyorum. Becker, sanatçı kategorilerini şu şekilde bölmüştür: “*sisteme entegre profesyonel sanatçı, başına buyruk sanatçı, halk sanatçısı ve naiif sanatçı*”. Sonra, Bourdieu'ye gönderme yaparak aşlında hiçbir alanda -buna sanat da dahil- tam bağımsızlığın olmadığını imlemek istiyorum. Kısmi öznellikten bahsedilebilir belki.

Şairliğin kutsal değil, lanetli bir şey olduğunu düşünüyorum. Bu sebeple, sanatın başına buyruk tarafı beni daha fazla etkilemiştir. Kırılma oradadır, hakikat oraya daha bir temas eder sanki. Sanatçılık aradalıktır sonuçta ve ait olduğu tüm isimlendirmeleri, temsili de reddedmiştir kimi yerde. Ona atfedilen bütün artı değerleri reddetmekle başlanabilir öyleyse işe.

Şüphesiz; insanın yaptığı, yani maruz bulunduğu şeyle bir etkileşimi olmalıdır. Lakin bu etkileşim bir temsil sorununa (!) dönüşüyorsa, şiir ve şair gereğinden fazla kutsanıyorsa (!), bunun günah arındırma törenlerinden farkı yok. Bir şair arınmamalı da zaten, olduğu gibi doğanın getirdiği o nedensizlikte kendiliğini parlatmalı, iyi ve kötü uçlarını birbirine sürtmeli ve deyim yerindeyse ateşin sesini suyla harlamalı... Suyla ateşi harlamak nasıl olacak? O büyüü şair biliyor.

Musa Akar şair Prometheus'dur der. O; bedelini ödeyen, sürükleyen ve baştan çıkarandır. Ben buna Sisyphos'u da eklemek istiyorum. Çünkü, şairin Hades'i de gören bir vizyona sahip olduğuna ve daim ölümü sırtında kambur gibi -ki, bu sürekli yuvarlanan taş da olabilir- çileyle taşıdığına inanıyorum. Dolayısıyla; ölümlü sürekli dirsek temasında biri merkez konuma yerleşerek, temsil olmayı çok da tercih edemez. Ara sıra tökezleyebilir, telaşlanabilir, saçmalayabilir korkusundan. O hakkı saklıdır.

Burada, *Cin Ayşe Fanzin*'in Güz 2013 sayısının eki olan *'Kadınlar Manifestosu'*nda Elif Sofya'nın maddelediği “*Kaotik Şiir*” başlığı üstünde durmakta fayda var. Ne demiş Sofya kaotik şiir için? Bir bölümünü belirtelim:

- 1) *Hizada değildir.*
- 2) *Düzensizdir.*
- 3) *Dilin, söyleyişin, algının kalıplarına saldırı vardır.*
- 4) *Saldırı yöntemlerini yeniden kurar.*
- 5) *Sarmaldır, sürekliliği keser, sıçrar.*
- 6) *Gösterenle gösterilen arasında yaratılmış uzlaşmacı dizgeyi bozar.*
- 7) *Bütüne tepki vardır ve bütünü tahrip etme gücü barındırır.*
- 8) *Düzeni iyileştirme amacı yoktur. Düzeni yok etme iddiasındadır.*
- 9) *Kaosun bilincine varır.*
- 10) *Dil ile ifade edilenin ötesine geçerek dili imha eder. Hatta, dile ihtiyaç duyulmayan dünyayı hedefler.*
- 11) *Geridönüşsüz bir değişim yaratır.*

Buradan yola çıkarak, düzeni yıkmaya amacıyla biraz duralım. Kaotik şiirden de sıçrayarak, şairi üç aşamalı bir varlık olarak görüyoruz:

- 1) *Şiiri bir ifade biçimi olarak nasıl kullanmış?/ (Yazım-Aktarım)*
- 2) *Şairlik sıfatını nasıl taşıyor, özgün mü, yoksa birçok şairin benzeri yahut devamı niteliğinde mi?/ (Duruş-Oluş)*
- 3) *Hakikatle kurulan ilişkinin etkisi ve yoğunluğu nedir?/ (Kendi İç Hakikati).*

Bu üçlüden yola çıktığımızda fark ettiğim şudur ki, şairlik başlı başına *katmanlı* bir yaşam biçimidir. Başka bir yazımda da belirtmişim; şairlik bir ş'den öte, çok ş'eydir. Öyle şairim demek yetmiyor. Bu ateşten gömleği çıplak tene geçirmeye de hazır olunmalı!..

Yine, Musa Akar'ın “Önce Şiir Vardı” yazısına gönderme yapacak olursak, çağımızın yapay evreninin kendine özgü bir dili olmadığı için, ruhu da yoktur. Nitekim, dil ruhun içinden çıkarak gelir. Öyleyse burada temel; bir şiir dili oluşturmaktan önce, kendine özgü bir dil oluşturmaktır. Bu dili imgelerle, şiirle harmanlayarak, aktarmaktır. Aktarma noktasında da ölçü; -dünyanın ve şiir ortamının bu kadar kalabalıklaştığına bakmaksızın- kendi şiirini yazmaktır. Bu, aynı zamanda bir samimiyet testidir.

Ben okumalarımda buna dikkat ediyorum. Malraux'nun bir ifadesi vardır, “*imgelem müzesi*”; yani, bakılan yahut okunan yapıtı daha önce karşılaştığımız başka yapıtlardan izlerle, imgelerle doludur. Evrenin süregelen tarihinden itibaren söylenebilecek her şey söylenmiştir. Böylesi çok seçenekli bir çağda, artık mesele, iyi şiir yazmak değil, has/kendi şiiri seçmek ve has şairi aramaktır. Öyleyse, okuyucunun da bilinç düzeyinin yükseldiği ve cesur davrandığı bir ortam düşünüyoruz. Öyleyse, disiplinler arası nüfuzlu, doğa bilimlerinden sosyal bilimlere, edebiyattan müziğe birçok alanda donanma ve dil yetisine sahip eleştirmenler arıyoruz. Bu ikisine sahip miyiz? Hayır!.. Olacak mıyız? Yaradılış gereği sanmıyorum. Çünkü biz bağımlıyız; yapıya bağlı olan taraflarımız hayli baskın... Evrenin kendisi bile başlı başına bir yapı!.. Çıkmak hayli zor gözüküyor çizginin dışına, ara ara taşılabilir belki.

İnternetin de devreye girdiği bu hiper kültür (yazılı ve sözlü kültür arasında, onun ötesinde bir şey) üstünden beğenin okuyucuya, daha doğrusu alımlayıcıya atfedilmesi, hatta dergi-gazete tanıtım yazılarının, etkinliklerin, yarışmaların yoğunlaştığı parçalı, çalınmış bir çağdan bahsediyoruz. Bu ölçü müdür? Olmamalıdır. Çünkü o vakit, temsil sürekliliğinin kesildiğini değil, hatta ‘şair eliyle’ sürdürüldüğünü görüyoruz. Dengeyi iyi sağlamalıyız. Çünkü; şiir aynı zamanda yazılı olanın da taşınan bir materyal, bir söz, bir yayılım... En basitiyle değinirsek, zihin aracılığıyla bile taşınabilmeye müsait...

Şiir daha fazla okuyucu anlasın diye yazılmaz. Dünyayı kurtarmak, güzelleştirmek ve Türkçe'yi düzgün kullanmak adına vb dünyalık işler için de yazılmaz. Böylesi bir aydın sorumluluğu da yoktur bana göre. Şair aydın mıdır, edebiyatçı mıdır? Bunların da tartışılması gereklidir. Sınır nerede başlar ve biter yahut şairin sınırsızlığı nerede bunlarla uyumsuz. Hatta, bu sorumluluğu kesintiye uğratmak ve düzeni tersinden okuyup, dil üstünden yıkmak, farkındalık yaratmak için olabilir mi şairlik?

Farkındalık ne denli sarsıcıysa, uzlaşım o denli dağılır. Şair uzlaşmaz, uzlaşamaz. Çünkü; doğa, evren uzlaşmaz zaten, sürer. Şair de toplumsal sorgular, kendini orada yerer ve reddeder, rolünü/kendini parçalar, evrendeki yerini/yerimizi kabul etmez. Çağın dilinin epik, kabul ederken aynı oranda yadsıyan, öfkeli, aynı zamanda duyarlı ve şehvetli olduğuna inandığımdan artık şairlerin ortak bilinçdışına karşılık gelen tozlu imgelerden vazgeçmesi yahut bunların azaltılması gerektiğini düşünüyorum. Şiir işçiliği ifadesi de öyle sık sık dile getirilmemeli; çünkü, işçilik adı altında yapılan şiirler belki güzel görünüyorlar; ama sesi, duyguyu, coşkuyu geçiremeyen katmansız naylonlar gibi kalıyorlar. Naylon tat hissettirir, beni tokatlamaz şairleri okuyamıyorum. Bazıları bireyi pasif konuma düşüren, nostaljiye sürükleyen sayıklamalar gibi bile geliyor. Bazılarını yarıda bırakıyorum, yahut mecburiyetten, zorla bitiriyorum.

Nedir mesela hemen hemen her şiirde, hepimizin şiirinde gördüklerimiz? Keder, hüznün, kuş, su, giz, gül, yara, kedi, sevgilim, ah, ey vd... Belki, dilbilim ve göstergebilim açısından

CAMDAN GÜZELLİKLER

Kapatılarak bir deliğe döndüğünde gök eşya, bürüdüğünde şehri griye iyice katlanılmaz bir hâl almıştı dünya eşyanın hükmü erken girmeseydi söze size gönlümü açmaya hazırdım oysa

Olabilirdi küçülttüm ben de hayatımı ağırlık yapan ne kadar yük varsa üzerimden indirip birer birer basit alışkanlıklar bindirdim yerine

Yine de kınımdaydıysa kin ve hırs ters yüz edip arındım insanî huylarımdan siz, adına ister kavga ister yaşamak deyin ben beyaz bayraklarımı çektim ilkin

Saksıya sığmış ufacık bir çiçeğim şimdi adım: görüldüğü üzere cam güzeli, yalnızca suya ve ışığa yakın duruyorum o da, yaşamın sadeliğine inandığım için

bu da inceleme konusu sayılabilir. Türk şiirinin imge hafızası nedir, ortak imge havuzunda neler yüzmektedir? Çünkü, ben kimi şairleri okuduğumda birbirlerine çok benzediklerini fark ediyorum, yahut dahil oldukları şiir cemaatinin ortak sesi gibi geliyorlar bunlar. Yahut, öyküdüğüleri şairlerin küçük kopyaları... Ayrıca, ben sizden değilim, siz beni anlayamadınız, siz şöyleydiniz ben böyleydim, ah ben ah sen tarzı lirik dozu bana göre aşırı öznel kaçan, ama bu öznellikten öznellik değil, gevşeme doğuran şiirleri de çok etkili bulmuyorum. Ortalama şiir okuyucusunu yakalayabilen en kolay şiirlerdir bunlar ve şair orada aidiyetini, sınırını okur üstünden temsil düzeyinde kurmaya başlar. Örneğin, günümüzde erkek şairlerde Turgut Uyar, kadın şairlerde Didem Madak etkisi bundandır. Bence insanlar toplu olarak göğe bakıyorlarsa; orada hem şair, hem şiiri alımlayan, hem dönem, hem toplum sorgulanmalıdır. Artık, annelerimizin acılarına estetik öykünme vakitlerini geçmeliyiz. Kadın şair aşkı tek bir merkezden, tek erkek merkezli yazmayı yahut “soft” protest yapıyı tekrar etmeyi bırakmalıdır. Bu benzerliklerden ziyade, diş/i özne olmalıdır; salt anne değil. Ben annem çileli kadındı, annem kırgındı, babam benim emekçi, beni yetiştiren vb düzeylere varabilecek bir aklama ve sayıklama üstünden çok şiir okudum. Aileyle sorunuz yok, devletle sorunuz yok, toplumla sorunuz yok, erkeklerle sorunuz yok, kadınlarla sorunuz yok, hatta kendinizle bile yüzleşme derecesinde sorunuz yok. Peki sizin gerçekten, köküne değin kiminle, neyle sorunuz var? Bu soruyu şiire sorduğumda, güçlü bir yanıt alabiliyorsam o şiir benim için etkileyicidir. O yüzden; Ece Ayhan, İsmet Özel, Sezai Karakoç, Hasan Hüseyin Korkmazgil, Nâzım Hikmet Ran, Necip Fazıl Kısakürek, Mehmet Akif Ersoy, küçük İskender gibi şairler benim için ne olursa olsun kendilikleri içre önemlidirler. Daha da çoğaltabileceğim isimler bulunabilir. Kadın şairlerden Elif Sofya, Aslı Serin, Gülce Başer, Bengü Özsoy, Emel İrtem, Ayşe Nâlan, Anita Sezgener gibi isimleri de önemsiyorum. Tabii, isimlerini unuttuğum yahut zikredemediğim başka şairler de var. Ama, ifadelerimden algıyı az çok anlamışsınızdır.

Yazık ki ortam kadın şairi de anneleştirerek, uysallaştırarak erkek şairin gerisinde yahut dizinin dibinde tanımlıyor. Bunu yazılanlarda ve temsil düzeyinde kadın şairlerde görüyorsunuz. O zaman, başında bahsettiğimiz o üç aşamalı varlık olarak kadın şair kimdir, nasıl konumlanır? Sorabiliriz. Yazım-Aktarım, Duruş-Oluş, Kendi İç Hakikati...

Madem, şiirin nabzını tutuyoruz. O vakit, şiir dergilerine de değinmeli diye düşünüyorum. Burada bir tasnif yapmak istiyorum. Dergileri dört başlık altında toplayabiliriz. Birincisi, merkez dediğimiz ve ağırlıklı olarak İstanbul’da çıkan dergiler; ikincisi, periferide yahut ilçelerde çıkan dergiler; üçüncüsü, fanzinler ve ana akımın dışında konumlananlar; dördüncüsü; İslam üstünden iz sürerek anlamlandırdığımız, daha geleneksel mi diyelim kendi içine kapalı mi bilemedim, ama bu dergiler...

Burada da bazı problemler var. İlk olarak, dergilerin genç şairlere bakışı nedir, onlara dair yayımlar ne düzeyde yapılmıştır? Onlara yaklaşım nasıldır? İkincisi, yine kadın şairin konumu... Mesela birbirinin karşılarında konumlanan fanzinlerde yahut geleneksel dediğimiz o dergilerde kadın şairlerin yerleri nasıl belirlenmiştir, hem nicel hem de nitel düzeyde? Kim özgürce, kendiliği dahilinde, diğerine-diğerinin şair bilinçaltına benzemeden yazabilmiştir? Burada avangart olan naif sürdürülmüştür, yahut kimi yerlerde ‘kitsch’ söylemlere düşülmüş müdür? Periferideki dergiler naif duruşlarını dönüştürebilmişler midir? Merkezdeki dergiler tek adamcılıklardan, büyük şairciliklerden, aynı isimler ekseninde dönen şiirlerden ve soruşturmalardan ne denli sıyrılmışlardır? Bunları tartalım. Böylelikle, zaten Türkiye’de yapıyı ve bireylik durumunun şair üstünde -hele ki, Türk şairi üstünde- ne denli sahici durup durmadığını görmüş oluruz. Yine, bir ontolojiyle ve samimiyet testiyle karşı karşıyayız.

Son olarak, Gezi Direnişi’ne değinmeden konuyu tamamlamak istemiyorum. Hakikat bir an gelir, size bulaşır, varlığını sarsar, farkındalık yaratır ve ortadan kaybolur. İşte, Gezi’yle başlayan ve yayılan süreçte olan budur. Cihan Oğuz buna “*şiirsel bir çalım*” demiş, muazzam tanımlama.

Şiir şehirliler değildi. Dört duvar arasında hapsedilemezdi, kendi çalıp oynayamazdı insanlar. Şiir şehre taşı. Şair; o bizim hayranlıkla okuduğumuz Rilke, Baudelaire, Apollinaire, Rimbaud, Ezra Pound gibi şairler şehirliler değil/ler/di çünkü. Delirmeye ve intihara yakın, aidiyetsiz, reddeden ve yeniden kuran, absent içen, fütursuz âşık, cesur, bohem, kendisini yerden yere de vuran, uyumsuz isimlerden bahsediyoruz. Kendisine toz kondurmaman değil!.. Kendisine kendisi toz konduran!.. Şiirlerinde görülebilir bu izler, hem de büyüteç kullanmadan. Lakin, Türkiye’deki şairler bunlara göre çok şehirliler, çok düzgünler, aşırı fiyakalılar, yaşamdaki sınırlarını ve cemaatlerini cesaretle aş(a)mıyorlar. O yüzden, Gezi şairler için de bir sınavdı, dili dönüştürdü kendi içinde. Bazı’ya ‘bağzı’ denilen bir ortamdan bahsediyoruz. Türk şiirine aykırı mı şimdi bu ifade? Düşünelim. Çünkü artık Roger Bastide’in de imlediği toplumların olmadığı, toplumun etkin olmadığı, olsa da içinde türlü türlü sosyal grupların çatallandığı, mikro durumların geliştiği çoklu bir çağda da yaşıyor ve giderek bilimkurgusal düzeyde Mars’a evriliyor. Dünya dışı gezegenler, varlıklar da olabilir. Tekrar düşünelim. Şair kâhindir. Şiirin evrimi nasıl olacak?

Dolayısıyla, bir şairi neden okuduğumuzu da bir daha, bir daha düşünelim. Estetik alımlama bu denli parçatırken; hele ki o estetik, sanat düzleminde şiire nüksederken, bir şairin evinde oturup susması ve naif şeyler yazması mümkün mü? Öyleyse, şiir tiyatrosu, şiir performans, şiir-resim gibi ara yüzeyler açabilecek çokaşamalı, asimetrik, yeni medyumlara da ihtiyacımız var. Çağın gerisinde kalmayıp, ilerisini de okuyarak... Biraz cesaretle... Olabilirdi de bağımsız...

ÇARŞIDAN ALDIM BİN TANE, EVE GETİRDİM BİR TANE...

Ozan GENÇ

Şu ünlü bilmeceyi ters yazdım sandınız, değil mi? Bilemediniz: Yanıt, “nar” değil!

Doğrusu, çarşıdan aldım pek denemez. Sağdan soldan, eşten dosttan, bitpazarından sahaftan topladım çoğunu. İlk gerçek, nesnel, özgül, özgür, içten, kuşatıcı, kapsayıcı, özümseyici, gözetici şiir yıllığına hazırlıyorum ya, o yüzden topladım getirdim tümceğizini geçen yıl çıkmış dergilerin.

Getirdim de iyi mi ettim bilmiyorum. Gerçi eş dost, hatta sahaflar dergileri seve seve verdiler, ortalığı temizlediğim için hoşnut göründüler ama ödediğim taksi paralarıyla en kral yerde kafayı çeker, hatta bir ozan arkadaşına da ısmarlayabilirdim ya neyse, girdik bir kez bu işe...

Evin iyi ki uzun ve geniş bir koridoru var, yığıldık oraya. Bizim kapıcı da her kapıyı çalışta iştahla bakmaya başladı yığına. İlk kezinde dergi adlarını sanki bildik biçimde hecelediğini görünce sevindim, yine arıyürekliliğim tuttu,

“Sende mi yazın-seversin yoksa?” dedim.

“Yok abi biz kışın sevdik. Karıyı karlı yollardan kaçırdık. Atılacak mı o gazteler”

“Onlar atılacak gazte değil, yazın dergileri”

“Of abi acayip pilaj resimleri vardır, versene bi kaç tane...”

Bana birkaç kez din iman dersi vermeye kalkışan bu uyanık Anadolu çarıkısına çok kızdım, kapıyı yüzüne kapadım.

Dergiler sırada değil. Her elimi atışta bir başka derginin, bir başka sayısı geliyor. Haydi, şiirlerden çok dosya konuları ilgimi çekmez mi... Çünkü birkaçında benim adım da gözüme ilişti.

Aldım birini elime. *Takla* dergisi. Dosya konusu: Yazında Erk İlişkileri. Yedi ozan ve yazar döktürmüşler. Güzel, hoş sözler söylemişler, yazınsal erki iyice sorgulamışlar, umdukları yanıtları alamayınca bir güzel evirip çevirip dövmüşler. Yazınsal erk yine umdukları gibi konuşmayınca yazıları umutsuzca bitirmişler: Başa çıkmak zormuş yazınsal erkle. Baktım adımı anan yok, tikiştirdim yığının altına.

Başka bir tane. Adını özgünlük olsun diye *Bakla* koymuşlar. Mavi renkli başlığı, ortasından çatlamış ve taneleri seçilen yeşil bitkinin üstüne oturtmuşlar. İyi etmişler de, bu bitki bakla değil, bildiğiniz yeşil fasulye. Bakla ile fasulyeyi karıştıran bir yazın anlayışı!

Dosya konusu: Erk ve Yazın. Sevindim, aynı konuda başka ozan-yazar arkadaşların görüşlerini de okuyacağız diye mutlandım. O da ne! Yedi yazarın beş tanesi önceki dergide de yer alanlar. Sadece öncekinde soyadına göre yazarları dizmişlerken, bunda ad sırasına uymuşlar. O beş yazar da benzer bir ilke uygulamış, öteki dergide yer alan yazılarının paragraflarının yerlerini değiştirmekle yetinmişler. O beş yazarın dışında bir arkadaş, Müslim Geldigitti, beni de anmış: Yazınsal erkle arasını hoş tutan adlardan biriymişim. Koşturup her fotoğrafa katılıyordum. Aşk olsun Müslim, o parasız günlerimizde sana ısmarladığım ucuz şaraplar haram olsun. O günler öyle demiyordun ama... Şiir yıllığına doğrudan girecek ozan arkadaşlar arasından adımı siliyorum! İnsan böyle sözler etmeden önce, saldırılan kişinin bir gün gelip bir şiir yıllığı hazırlayabileceğini unutmamalı!

Derginin ozanlarına gelince... Yine yarıdan çoğu öteki derginin ozanlarıyla aynı adları taşıyordu.

Başka bir dergi çektim. *Sözlemler Gözlemler* dergisinin yedinci sayısı. Derginin sunuş yazısı bir vedalaşma yazısı aynı zamanda: Ne yazık, dergi bu sayı ile yayın yaşamına son veriyormuş. Çünkü ilk altı sayısını gazete satıcılarına kadar dağıtan dağıtım ortaklığı, artık altından kalkılamayacak bir tutar

istiyormuş. Zaten ilk altı sayıyı da doğru dürüst dağıtmamışlar. Ah bir doğru dürüst dağıtsalar imiş, satışı geliri artar, istenen o tutarı da rahatça karşılayabilirler imiş. Hatta artan parayla da ozanlara ve yazarlara emeklerinin karşılığını da ödemeyi tasarlamışlar. Arka kapağa o altı sayının dökümünü de koymuşlar. Baktım, gerçekten gazete satıcılarına ulaşılabile kapış kapış satılacak altı sayı: Bir kez hepsinde her dergiye ürün yetiştiren o seçkin arkadaşların adları vardı, dosya konuları da hoştu, hatta bir tanesi de “Erkin Yazına Bakışı” idi. Gerçekten çok değişik, yeni şeyler söyleyen, bambaşka bir altı sayı hazırlamışlardı, ah bir dağıtılabilsen!....

Çektim yığından bir dergi daha. Bu da çok değişik, çok ayrı, çok başka bir dergiydi. Adı bile yepyenydi, hiç duyulmamış bir addi: *Papirüs*. Gerçi tepesine küçük yazılarla “En son ve En Hakiki” belirtmesini neden koymuşlardı, pek anlayamadım ama ne güzel bir buluş yapmışlar, Türkiye yazınına böyle bir dergi adı kazandırmışlardı. Şöyle bir karıştırdım, içeriğini de oldukça beğendim. Bir kez, Türkiye yazınına kuşatmayı es geçmemişler, başka dergilerde yer alan ozan ve yazar arkadaşlara onlar da neredeyse eksiksiz yer vermişlerdi. Ayrıksı, yeni, özgün bir dergi onlarsız olabilir miydi? Kamber’siz düğün mü olurdu?

Piston dergisini aldım yığından. Sunuş yazısı hemen ilgimi çekti. Dediklerine göre Türkiye yazınında okkalı, şöyle kocaman bir boşluk ayırt etmişler, o boşluğu doldurmak gereğine inanmışlar. İmzalara baktım: Gerçekten boşluğu dolduracak adlardı, bir tanesi zaten 120 kiloluk ozan arkadaşımı, ortalıkta tıslaya tıslaya gezer ve asla pisboğaz olmadığını, bunun obezite hastalığı olduğunu söylendi. Dergideki şiiri de boşluk dolduracak uzunluktaydı, otuz iki sayfalık derginin beş sayfasını kaplamış ve çok değişik şeyler, daha doğrusu aklıma her geleni söylemişti bu obez şiir. Öteki ozan ve yazarları da dergilerden ve etkinliklerden tanyordum, onlarla da doldurulamayacak boşluk yoktu doğrusu: Kimsecikler gelmesede onların varlığı etkinlikleri doldurup taşırmaya yetiyordu.

Gel gelelim, elime gelen *İnce Tin* dergisi, boşluğu asıl kendisinin doldurduğu savındaydı. Gerçekten inceydi, bir dosya kâğıdından biraz büyük kağıdı ikiye katlamış, dört sayfalık dergi yapmışlardı, kemikleri sayılıyordu. Ancak öyle savlar sıralanıyordu ki, ilgimi çekti. Hani özellikle Amerikan filmlerinde cılız adamlar olur, kası gücü yerinde adamlara posta koyarlar, seyirci de ummaz onun berikini döveceğini, ama döverler gerçekten. İşte onlara benzeyen bu dergi de, o daracık yaprakçıklarına çıktığı kentin ozanlarını değil, protokol ozanlarını özenle yerleştirerek çok ayrıksı bir dergi olduğunu ortaya koymuştu. Gel gelelim, şiirleri dar sütunlara sıkıştırıp ortayı başka sayılarında da olduğu üzere bir ozana ayırmıştı. Bu ozanlar da zaten bütün dergilerde yazıp çizen ozanlar oldukları için epey boşluk doldurulmuştu.

Artık izninizle biraz özet geçeyim, biraz sayımdöküm (istatistik) vereyim:

Yazın ve erk dosyası, elektrik akımı gibi tam otuz yedi dergiden gelip geçmiş, hepsinin bağırı yakmış...

Tam on yedi dergi ‘bir müdahale’ oldukları, dördü de “müdahale” oldukları savındaydı. Birkaçı da ‘Asıl müdahale bizim dergidir’ tartışmasındaydı. Usuma “Hababam Sınıfı” oyunundaki “Hamlet, önce sen hamle et!” repliği geldi. İnsan Şekispir’den biraz incelik öğrenir.

Dokuz on dergide ayrı ayrı bayan ozan arkadaşlardan aşağıdaki dizeleri saptadım:

- Annem bir fasulye sırgıdır.
Babamı taşımaktan yorgun

-Annem ise solgun bir bezelye
Babamla toprakta karşılaşmış

-Bir söğüt olan annem
Salardı saçlarını sulara

-Annem ki bir zeytin ağacı
Çekmiştir saçlarını sulardan.

-Annemdi o yeşerememiş tohum
Babamdı ocağımıza dikilen incir

-Ki annem bir deli sarmaşıktı
Yaşlı ceviz babamın dallarında

-Annemendir bu huylar bana
Büyüttüm severek Bay Erk

-Bir ur gibi kestim annemden geçen huyları
İşlemez bana erk merk

-Çaydanlık gibi fokurdardı annem

-Annem, o dibi tutmuş tencere...

İzninizle erkek ozan arkadaşlardan örnek aktarmayayım, çok daha uzar. Bir büyük, çok büyük şiir yazıyoruz ortaklaşa, ne güzel... Mutlandım.

Tam on bir dergide Haşmet Eliuzun "Selim Gecikmiş'in Şiiri"ni, tam dokuz dergide Selim Gecikmiş "Haşmet Eliuzun'un Şiiri"ni yazmıştı. (Selim, biraz çaba, iki yazı kadar borcun kalmış Haşmet'e...)

Kırk beş dergide Rifat Avdet ile söyleşi vardı. Gıpta ettim: Her söyleşide yeni, özgün, ayrıksı, irdeleyici, dürtükleyici, irkiltici sözler bulup söyleyebilmişti bu tektını (monoton) şiirler ozanı sevgili arkadaşımız...

Hemen her dergide Derrida adında birine derinden göndermeler vardı. Ayrıca daha epeyce Gavuristanlı ad anılmaktaydı ki anımsamak için anlık ve anlık gerek. Falan filanın şiirleri için (sadece burada adlar değiştiği için öyle dedim, kimseyi küçümseme amacım olmadığını özellikle belirtirim) kimileri "Yeniden İnşa Denemesi" kimileri "Yeniden Kurma Denemesi" kimileri "(Bilmem Ne) Bağlamında Okuma Denemesi" başlıklı epey yazı vardı.

Şiir yıllığı hazırlamak da ne zormuş. Bunun için iki eşek gerekliyim meğer. Ferman S. arkadaşımız, elinde bir baklava paketi (topu topu yarım kilo!) kendi demesine göre 'rastlantıyla', bana sorarsanız yıllık işini duyduğu için, uğramasaydı işin içinden çıkmam zordu.

"Yahu Ferman, bu dergilerin hepsi birbirine benziyor. Sanki aynı derginin sayfalarını karıştırıyor gibiyim. Birleşeler tek dergi çıkarsalar olmaz mı? Artan parayla da kitaplarını bassalar, kafayı çekseler, ne bileyim, çoluk çocuklarına harcasalar..."

"Olur mu abi? O zaman protokole giremezler. Kimse etkinliğe çağırılmaz, şiirlerini yıllığa almaz."

"Ulan yaşa" dedim sevinçle, yöntem öğretmişti bana.

Oturduk, her dergi yöneticisinden birer şiir makaslayarak yıllığı kotardık. Elbette hepsini almadık, gıcığımız olanları nesnel biçimde ayırdık. Dergisi mergisi olmayan arkadaşları da nesnel biçimde es geçtik. Ne yapalım birer dergi de siz çıkarsaydınız, bizi de ufaktan görseydiniz, dosyada mosyada ağırlasaydınız, göndermeler yapsaydınız...

Kendimizden de nesnel biçimde ikişer şiir seçerek yıllığı oluşturduk.

Akatalpa'dan şiir bulmayı Ferman üstlenince sesimi çıkarmadım ve harıl harıl Ramis Dara'dan şiir aradığımı görünce usulca mutfağa sızdım. Az sonra dergi tozuna batmış ve kan ter içinde geldi, bir yandan Gülistan'la içindekileri çoktan midemize aktardığımız (Gülistan'a ısrarlarına karşın tek dilim verdim, çünkü gövdesel sıkıyönetim yapması gerekiyor) boş

Tolga ÖZEN

YÜZÜN

-S. Soysal'ın fotoğrafında -

yüzün diye söylemiyorum
zaten sanki bir yeryüzü hâli
limanları, tepeleri, bitki örtüsü var
bir hüznün sonra, düşünemeyeceğin kadar
ama amonyaklı, olmadı sardunyalı
peynir tenekelerinde kotarılmış
ayrıca fırlamalık akıyor gözlerinden
sen bildiğin işe yaramazsın sınıfın

sevgiyle arıyorum: yüzüm
mahcup bir dalgınlıkla bakakalmış

dalgın olmaya ehil değildir herkes
göl bulanır da yol bulanmaz mı

akıyor suyu hürmetin yokuş aşığı

görmüyor göz, ardına ittiklerini

Umut GÖKSAL

23

KAPI ÇALMASI

Kürek kemiğinden öpüp akıntıya karşı
kürek çekmek ah ne rahatlatacak beni
Talihsizlik bu ya senin de omuzların geniş
Kim kimi yatıracak şaşırıyoruz
Kıyıydı balıktı biraydı rakıydı

Göz kapağından öpüp yaralarım karşı
kapatmak kendini şiirden bir fanusa
Şanssızlık bu ya senin de bacakların kalın
Kim kimi uyutacak diye şaşırıyoruz
Yıldızdı buluttu rakıydı şaraptı

Kıkırdağından öpüp ele güne karşı
Çatlatmak boynunu ah ne kadar öpecek beni
Zekilik bu ya kırmızılığın bonservisi dudaklarında
Kim kimi nerden öpecek diye şaşırıyoruz
Ayıptı ayıptı ayıptı ayıptı

-Tenin bel ve boyun ağrılarına iyi geliyor.

baklava kutusuna üzünçle bakarken:

"Yahu Ramis Dara 2013'te hiç şiir yayımlanmamış" dedi.

(Bencilik ettik sanmayın. Kürt utanır, getirdiğini yemezmiş derler. Ferman öyle Kürtlerden değil, bir oturu mu hepsini siler süpürürdü pintilik edip yarım kilo aldığı baklavanın. Pinti ama ağzının tadını da biliyor kerata, en ünlü baklavacıdan almış. Çoğunu kendisinin yiyeceğini sanmasa alır mıydı, o başka).

Bu yıl gerçi otuz yedi yıllık yayımlanacağı söyleniyor ama en gerçeği ve Türkiye yazının ilk gerçek yıllığı bizimkidir, bu da böyle bilene...

Mehmet RAYMAN

YAKIN

hayatın ezgisi
içtiğimiz bir bardak su
adım bir testinin kulpu
ağacın altından geçenlerin
kabuk bağlaması mesele

alnımın sıcaklığı
buzul dağına gebe
şu kendince akan derenin
ipliğinden sıyırdığım damlalar
saçılmış yere

içim alaz buğusu
boşluğun içene çizilen resim
mum ışığının eşleniği gibi geliyor
gözümü kapasam bile

bozlaş havası
keven taşından seken takla
renk değişimi yapıyor
birbirine yakın ağaçların dalları

arpa buğday boylu kadınların
en özgün yanı toprağa yakın olması

Öztekın DÜZGÜN

FOTOĞRAFTAN DAMLAYAN MÜREKKEP

Eyüp'e

Kalemin gökyüzünden mürekkep beklediği zamanlarda
çamurla yazılama yapıldığını hissedirim.
Kâğıdın canı söz çektiği kadar elit değil tarih.
Yapraklara günübürlük aşk yazan kelebekler tanıdım,
Göller bilirim, tatlı tatlı şiir tutulan.

Postacıyım (çorap verdim yok).
Telaşım, elektriği keseceğimi söylüyor kimisine,
'sakin!' diyorum,
'en ilk, cezaevi mektuplarını dağıtmak isterim de...'
Kapı kapanmadan hatırlatırım,
kadrom el verse, bulup gizli tutanakları açıklarım bu devlet
halimle.

Üstünde tepinen kaleme teslim kâğıt namussuzluğu,
mektup bütün mahremiyetiyle yalanmış, ilikli.
Her yere o yazıyı vermekle meşgulüm,
namusumu sınırlandırmadım tek zevkle, tek kişi.

Çıkınca gölde taş sektirelim.

Sevâl GÜNBAL

ÖLÜLERİN YÜREKLERİ

Ömer Faruk Kızgın için...

İsimleri çağırıldıktan sonra gelir kuşlar

Bir kavalın çaldığı türküyü
İlk duyuran adam
Irmağa gel

Orada insanlar hep tepeye çıkıyorlar
O eski çadırları bırakıp bir sözle
Çul yakan göçebe kara tahtanın ardında söyleşir
Uykuyu mayalıyor kadın kıvrılmış ayakları

İnsanlar ekmeği ufalar kurutur
Her açılan kapıda duvara dayar başını
Namlu koyu sarıya durmuştur artık
Bir sıkıntıya neşeyle karşılık verir

İsimleri çağırıldıktan sonra gelir kuşlar
Elin ırmaklardan çekilince
Çukura dolan göz, taşın sesi suyun erimesi
Çocuk bu ne varsa dökecek eteğinde, suya
Seken taşlar gibi
Irmağı ırlasa bilirdim.
Irmağı içimde bildim.

İsimleri çağırıldıktan sonra gelir kuşlar

Bir kavalın çaldığı türküyü
İlk duyuran adam
O tarafa dön

O yanda kalbim
Sular acılaşırken bir serpilme yaşayacak
Yıldız çiçeği ateşler içinde
Açacak

Nihan İŞIKER

HAZANÇELEN

Baharı senden bilirdim

Ne nisan yağmuruydun
ne de bir nisan şakası

Güz yutmuştu sesim
zemheriydi nefesim

-k u ş l a r
ö t ü ş ü r d ü
s e s i n d e-

İçimdeki kışı uyutur
sustururdun hazanı

Mayısı beklemeden çekip gittin

İdris ÇAKMAK

AN GELİR BİR ÖLGÜ

Mendireği patlar şiirin dağılır
bir pusatlı İlhan ölür
Dirliği sorgulanır seçkilerin
Telli kıtalar / Pullu teklikler ölür
Kısa kısa notlar teze dönüşür de
Pusuda kızlıklar/yuvada ergenlikler ölür
Sözsüz uçan balonlar Neptün'de konaklar
Sıra dışı brunchlar arefesinde
Süslü imajlar/şirazlı izlekler ölür
Tuzsuz mataradan damılda özsu
Ve sıriklara bağlanmış ayetler ayininde
Kerbela kuşkusunu
Hüseyini pozlar/Alisel bilgelikler ölür
Şiirdir bu-olur hiçliklere açılır penceresi
Kartondan beylikler
Kanadı ütülü keklükler ölür
Hüccresini terk etmeyen kalmadı zahir
Kırkını aşan ürkeklikler ölür
Sıza sıza üzülür ortası dizelerin
-İki günlük değil bu şiirler-
Evlerinden çıkamadan erkeklikler ölür

Pınar ŞAHİNTAŞ

KIZ KUŞU

Yükseklik korkusu olan bir kuştum ben o zamanlar

Ağzımda gökyüzünün özlemi
Sırtımda kanatlarımdan ağır bir pardösüyle yürürdüm.
Ellerimde yağmuru çağırın ıslaklık çoğalırdı.
Ağaç diplerinden nemli lalekovanlar toplardım sarı ellerimle.
Ellerim sarı, avuçları mandalina kokardı.
Ellerimi çiğle yıkardım.

Annem körpecik bir kadındı
Geceleri ipe mısralar dizip balkonda kurutmayı ondan
öğrendim.
Gecelerimiz akşamsefası kokardı
Kibrit kutusunda akşamsefası tohumu biriktiren bir kuştum
ben o zamanlar
Acımı şiirle yamardım.

Özgürlüğü türkülerden dinlerdim en güzel
Aşkları şiirlerden
İnsanlar en çok filmlerde sevişirdi mesela
Fesleğen balkonumdan çok şiirime yakışırdı.
Hayalleri gökyüzüne sığmayan bir kuştum ben o zamanlar
Hayallerimi maviye boyardım.

Sanki yağmur hiç dinmese hiç mutsuz olmam sanırdım
Bütün yarım şiirleri yağmurla tamamlardım.
İs kokan bir yastıkta uyurdum geceleri
Dilimin dönmediği dualar okurdum.
Allah babasına sığınan bir kızdım ben o zamanlar.

-Kuş olsak ilk ben vurulurdum.-

Recep YILMAZ

BİLİRSİN

Birkaç damla senin de yüreğine ulaşır belki, yaprağın
ilerisine, kısacık ömürlü çiçeğe durmuş filize benzer
mısralardan, dilersem. Tutunmasını bilirse esrik ruhun bir
yaprağın gölgesine sığmır, sağaltır kendini, tırtıldan ayrımsız
bir varlığa dönüşmüş mutlu mesut yaşarken sahici
düşlerde... Sen de öyle şifa bulursun, bir umuttur hani,
varsın yarım kalsın, aldırızsız kalsın. Şiirin ışıltısında tutun
yeşeren tazecek filizden; kim bilir, belki, yaralarımı onarırısın.

Belki, tozunu üfleyip karanlığa ayna tutan, yaraya merhem
incecik duygulardan damlayan. Yüzündeki muzip
gülümseme bir akşamı sevinçli kılmaya yeter mi? Düşünür
müsün?

Acıların silicisi, yaprağı, çiçeği, böceğiyle doğa diye
serpilmiş böylesine derbederlikleri olan hayatta. Erdemi
örümceklenmiş, boşluğa düşmüş sözcükler üretirken dilin.
Dolgun dudaklarını öpecek sevinçli bir arzu hangi çiçeğin
özünden bal sızdırır, bilir misin? Bilir misin, gitmek, hançeri
parlatıp yüreğinde sevinçleri ikiye bölmek, acıyla
kıvrırırken adımlarını atıp bize de yakışan budur
diyebilmek, dönüp ardına bakmamak mıdır; kim bilebildi
şimdiye kadar?

Özlem eski bir mektubun satırlarından diriltir mi anlamını
yeniden? Yücelir mi duygular bir koşu çocukluğuna varınca
ve suya inmiş ceylan vurulup düşer de bir bakışla anlatabilir
mi bütün bir hayatı? Duygularını yarasının kanıyla mı gömer
içinin kistleşen toprağına, insan dediğin, baştan sona
büsbütün tuhafıklar yumağı... Yaradan kalkan kabuktur
oysa düşüncelerim dediğin yanılğların.

Hırslarının kamçılacağı anlağın ya karanlığın dumuruna
düşerse, hayat sonbahar çınarlarının gölgesinde bir nefeslik
huzur mudur? Bir ömür uzanıp bir türlü eremediğin ne çok
anlamsız birikintilerin varmış! Gülümsersin şimdi bir bardak
su bir akşamı sevinçli kılmaya yeterken, yeşermesi mümkün
olmayan tohumdan ayrımsızdır kimi anlar da, sözgelimi,
fenadır düşüncesizlik, çürür gidersin zamanın kumunda...
Ve yıkılırsın metruk evler gibi, gören olmaz duyan olmaz,
bilirsin...

Özer ALPTEKİN

YALNIZLIK ZİLLERİ

yıkılmış bir evin kapısında
zili düşmüş çoktan

onun bir kalanı
benim bir gelenim yok

zilini çalsam
açılsa kapısı

benim bir kalanım olsa
onun bir geleni

Turgut TAN

6 Ocak 2012

1950'lerde çekilmiş eski İstanbul fotoğrafları kitabında babamı aradım. Galata Köprüsü altındaki insanlar içinde, Yenicami - Mısır Çarşısı önlerinde, Aksaray Valde Camiinin oralarda, tramvaydan inen kalabalıklarda... Bulamadım. Anılara sığındım.

8 Ocak

Çocuk milletini severim. Sırtlarında çantaları, ön dişeri dökük, oğlan çocukları tıraşlı, hepsi de sevimli ilkokul öğrencileri. Kimilerinin anneleri elinden tutmuş, bazıları serçeler gibi sekerek yürüyorlar. Hava oldukça serindi, gene de surdum seyrettim.

9 Nisan

Dosyalarla salona geçip son şiiri 7. kez temize çekiyordum, hanım geldi, şiiri daktilodan çıkartmıştı aldım okuyor. Öyle heykel gibi durağan duruyordum. –Turgut, bu şiir olmasaydı yırtardım, dedi. Şiiri masaya bıraktı. Kızdığı dizeler:

*Dekolte bahar başıma vurmuş
Çok oldu böyle, aylardan nisandı
Her sevgili bir şiirde kaldı
İstanbul bir âlem o bir âlemdi
Bundan sonra her sevi şarkısı onun*

21 Haziran

Pembe öğlen uykusundayken, birisi yanağımı okşayıp öptü, uyandım. Üç yaşındaki kız torunummuş. Gülümsedim, yeniden doğmak gibi bir şeydi.

22 Haziran

Bir kitap: Asaf Halet Çelebi'nin "Mevlâna Rubailerii" çevirisi; Ankara Kütüphanesi, Kanâat Kitabevi. Yayın tarihi yok. Edebiyat ansiklopedisinde buldum.1936'yımsı. Bu şiir o kitaptan.

*Sevdiğimle gül bahçesinde geziniyordum
Bakışlarım farkında olmadan bir gül'e düştü
Sevdiğim o zaman bana dedi ki: utan,
Benim yüzüm bu kadar yakınında da
Sen yine de gül'e bakıyorsun*

3 Eylül

Açık pencereden esen rüzgârın masanın üstündeki okuduğum sayfası açık kitabın yapraklarını hızla çevirmesi gibi yıllar nasıl da çabuk geçti...

12 Kasım

Pek çok insan gibi Orhan Veli'yi sevenlerdenim. O. Veli nesir yazıları yanında, öykü de yazmış. YKY, 3. baskı. Öyküleri okuyunca, yazdıkları, O. Veli'nin sanki 36 yaşında 63 yıl önce ölmemiş de yaşıyor gibi geldi bana.

30 Mart 2013

Şu son 2-3 yıl içinde ne çok yazar, şairlerimiz öldü. Ahmet Uysal, Aydın Hatipoğlu, Zühtü Bayar, Uğur Hacihanıfoğlu, Halil İbrahim Bahar, Ahmet Necdet, ş. (Şecaettin) Avni Ölez, Metin Güven, Serhat Kestel, Güngör Gençay, Arif Damar, Ali Ersin Günçe, Burhan Günel... Tümünü tanışırdım. Hatırlayamadıklarım da vardır. Hepsine rahmet olsun.

İçlerinden ikisiyle kısa anı size: Günel Altıntaş, Dr. Bahar, İsmet Zeki Eyuboğlu, Beyazıt'ta bir içkievinde buluşacaktık. Dr. Bahar gelmemişti, yakın bir apartmanda oturuyordu. Gidip bakalım dedi Günel. Dr Bahar kapıyı açtı, içerisi karanlıktı, masanın üzerinde kalın bir mum yanıyordu. Biz geldik, dedik. Gidin, geliyorum, dedi. Aşağı inerken, Dr Bahar da, şair Nedim gibi mumun titrek ışığında şiirlerini yazıyor galiba, dedim. Yok, dedi Günel, cereyanlar kesikti. Masada sonra, şiirler okundu. İsmet Zeki Eyuboğlu'nun yayımlanan *Divan Şiirinde Sapık*

ÇAĞCIL DOKUNUŞLAR

Bir boşluğu sahiplenerek ruhlarıyla var eden mekânın burcunda işittiklerinde şiir için o nehir şarkılarını. Kovala yakala huylu bir serüvenin meyilli yazılarını düşürüyorlar sihri için içmiş ışığın ayrık rafından.

Biçimlenmiş aşkın divane saatlerinde yine yürek yalnızlığı. Yine artı yangınlar. Algıyı emzirecek kusurlu taslaklar böyle arınır aidiyet ve erişecek yetkinliğe. Oluşlar noktasındayız. Düşlerimizin güvercini. Yeğün küçük ahlakımız sırdan koparılan.

Dünya dedikleri içe dönük iki dirhem bir çekirdek özne.

Sonra Çıngıraklar. Saatler. Çekiçler.

/Kalabalıkların psikolojisini anlatacak soğukkanlı sözcüler. Rapunzelin saçlarına gül takacak dile için yapıcılar. Sırtı gök mavi bir kırkayak turmanacak ölmek için insan duvarına.

Sonra yine Çıngıraklar. Saatler. Çekiçler.

/Kalemin ucunda "Becerikli Cerrahlar"

Sonra fısıldayacak sofalı odalar: Keyfiyeti bilgilerinize saygılarımızla arz ederiz. Keyfiyeti bilgilerinize saygılarımızla arz ederiz.

Sevgi, Türk Şiirinde Tanrıya Kafa Tutanlar itaplarından söz ettik Sait Maden, Dr Bahar, Günel'in yayımladıkları *Soyut* dergisinden konuştuk. Saat 11'e geliyordu. Hadi kalkalım demeye başladı Dr Bahar. Haklıydı, ömründe 11'den sonra hiçbir aman uyanık kalmamıştı. Bildiğimizden, hemen kalktık.

31 Mart

İkinci anı kırpıntısı Ahmet Necdet'le ilgili. Beyoğlu Mimar Mühendisler Odasında Türk şiiri üzerine bir konuşma yapıyordum. Yahya Kemal'in "Eylül Sonu" şiirindeki

Günler kısaldı Kanlıca'nın ihtiyarları

Bir bir hatırlatmakta geçen sonbaharları

dizelerindeki "ihtiyarlar" sözcüğünden, bazı okuyanların, yaşlı insanları anladığı değin, Y. Kemal burada Kanlıca'nın asırlık selvi, çam ağaçlarını söylemiştir dedim. Söyleşi sonunda A. Necdet yanıma gelerek. –Turgut bey, nereden çıkardığınız merak ettim dedi. –Y. Kemal şiirinde doğa çok görülür; denizi, sahili, mevsimleri, baharı, bahçeleri yazmıştır, şiirde anlam derinliği, gizliliği vardır düşüncesiyle bir imge olarak böyle söyledim, dedim. 2-3 yıl içinde ölmüş edebiyatçıları andım dün ve bugün. Diğerleriyle de anılarım var, artık onlar da başka bir günlükte.

19 Nisan

Bu günlüğü okuyan Edebiyat severler, sizler için şu tümceyi yazıyorum:

İyilikle kalın, huzurunuz eksik olmasın.

DEM SOKAĞI

Bir gün olsa ki yeniden başımın üstünde salınsa göğün kaygısızlığı. Yorgun caddeleri gecenin sakinliğinde dinlenirken izlesem. Günün değdiği mahmur kıpırdanışlarını duysam titreyen elleriyle dalların. Serin bir havayla yıkansa paklansa yüzümü okşayıp da geçen rüzgârın kokusu. Hayretleri, pişman şaşkınlıkları bir köşe başında bırakıp karışırse adımlarım yeni sokağın asfaltına. Burada artık sözlerin kıymeti teslim edilse tek tek. Her birinin vücut buluşuyla tanışsam...

Belirir belirmez ben, 'Vefa' gelse kucaklasa ilk, ezelden biriz bilindir. Gözlerinin beklentisiz elasına vurulsam. Omuzuma dokunsa derisi altından belirgin damarlarıyla yaprak gibi incecik uzanan ellerinin sıcakıyla. Konuşmasak, ezberimiz okunsa tüm yoklukları sarılmış zamanlarımızdan.

Hemen ileride 'Emek' görünse, biraz yorgun, biraz yorgunluğundan kızgın, küskün, en çok haksızlığına isyankâr başı inatla dimdik. Tok sesinin vurgularında buğulu bir sis dalgalanır gibi, dudaklarının kenarına memnuniyetini takındığı belli belirsiz saklı gülümseyişiyle "merhaba" dese yalnızca. Sözle var olmayı sevmez bilindir, sade o kapı aralayan selamıyla dumanlı tonu süzülse her yana.

Bir kenar kuytuda 'Güven'e denk gelsem, kamburu altından bakışlarının kör edici beyazı vursa yüzüme. Heba edilmişinin hesabını sorsa sinirden çatallanan haykırışlarla. Kir pas içinde renkleri, kıvrımları, çizgileri seçilmez bedeninde yalnız gözünün akında toplanmış olan öfke saçılıp dökülse, dağılsa dört koldan, değdiği duvarları pencereleri paramparça etse. Sırtını iki büklüm edip çöreklenen, o irin döküşlerindeki lanetin uykusunu darmadağın etse de doğrusa, ayaklansa.

Sokak yarılrsa orta yerinden, bir kapı önünde beklerken bulsam kendimi. 'Tahayyül' biraz inat, çokça sır bir uzun boy. Her bir ayrıntısında kaybolmak istenen duruluk. En çok onu beklesem, yamacında bir eşik için. Nazını sevsem, özgünlüğünü sevsem, sevsem de ses edemesem. Netameli mesafe duvarları ardındaki benzerliğimizle gönlüne girsem.

Ortalık dingin yatağına akmışken, eski ahşap bir masanın ardında, içe sinmez hor görülmüşlüğüne kadeh kaldıran 'Saygı'ya rastlasam. El ayak çekilince, çamurlu ağızlarında çiğnenen kıymetine içiyor olsa her bu vakit. Derin çizgilere ev sahibi derisi, yan yana iki gömü halinde çukurlaşmış bezgin gözleriyle kesilse yalnız. Ne dillere düştüğünü görüp de sitemden başka durağı olamayışına, usul bir şarap kekresi bastırta. "Bir ruhsatı olsa şu kahrolası adımın; usandım tanışsız sahteliklerin katığı olmaktan!" dese de dert yanıp tesellime sığınıp uyusa, unutmaya yolcu.

Ceplerimde büzümüş parmaklarım, seher esintisine teşne tenim, gecenin gölgesini koynuna alan vaktin kanıma işleyen muzır ürpertisiyle yürümenin solgun tadına varırken o çıkırsa karşıma: 'Tesadüf! Hep olduğu gibi aniden, bin anlam yüklü, çiğ düşmüş çiçekler taç olmuş saçları arasında, heyecandan kör kütük deli, umudun adı bilinmeyen uslanmaz sevgilisi. Parıltı cenneti göz bebeklerinde, hangisini seçeceğini bilemez heves şımarığı kelimeler dilinin kayganlığında →

HADDİN HESABI

Toros Kapları yaptığı ataklarla
Helincan'ı yakalamıştı ki televizyonda
başladı başımda bir bitmez ağrının yeni uğrağı.
buradan ötesi bir boş sallantıdır telefon rehberinde
hiç aranmayacak isimler arasında başıhoş bir raslantı.
bir adı kendi adıyla yazmak ekrana tekrarlar
ve bundan bezip sarılmak kaleme gecenin içinde .
ve işte bununla,
tavanda spot ışıklar bulantıda sarınıyor işsizliğe
pencere altı hikâyelerini diline dolayan bir nihavendde
raks vurdukça ânına perisiz bir distopyanın
tezenesi çırpınan elemin tamburunun;
"ki bu kaçınıcı?" sorusunda
boğuluyor bir evre(n).

bir çay koy, bir yol üşü, biraz demoralize ol ve birçok kez
[öksür

hep böyledir ne de olsa yoksulun tragedyası
hani kurban edilen bir keçinin al al kokan sesinde
bu her gün ağır aksak, bu bir hüzzam, bu boğuk
bu bir esrardadır ki gam
si bemol koma, mi bemol
fa diyezdir de bu izan
bir sanrıdır, bu bir d

ü
ş...

ve ben bu durumda, yutarak
gecemde birkaç muzaffer anıyı
bir yastığa sarılıp, sabaha kadar horladım.
ah ve bu gürültülü sessizlik her yeni gün yitirir beni
kalbimi ejder ağzında görmüşüm de her gece
çözülür işte orada
parça parça
o kırmızı silüet.
ve orada açığa çıkar da ağıtır, geçmişin sırttan siması.

ve şimdi bu durumda,
yeterli derecede ikna edici olduğu söylenemez yeninin
gerçeklikle bağını ha bire koparıyorken ülkem
ben burada size büyüyen bir yalnızlaşmadan söz ediyorum
uyanın ey insanlar! ibret ayağınıza kadar geldi!
ürkün genişleyen bir yok olma hâlinde
ki korkuyorum ben ve ricadım utandırıyor beni
bakın, bu hasar, bu kırgınlık, bu muhasebe, bu sır'at
açık konuşmak gerekir
intihar etmeyi düşünüyorum fakat
önemli bir haber olamamaktan çekiniyorum.

yani biliyorsunuz,
memlekte her gün gündem değişiyor
ve yoksullar futboldan söz ediyor.

sarmaş dolaş, baştan aşağı vahiy giyinip de düşse yolumun
tesciline.

Bir gün olsa ki sarsam onarsam kelimeleri, iyi etsem
yeniden. Yürüsem...

Osman Serhat ERKEKLİ

33. 70 başlarındaki İstanbul Suadiye'nin hemen hemen tek kadın kuaförü fotoğraf albümünü ve ilaçlarını gösterdi. Depresyon ile demans ve alzaimer ilaçları. Ne oldu bana diyor; şimdi adam başı kuaför; oysa ben kaç kişi ile çalışırdım. Başlı başına bir roman konusu. Bana Zebercet'i hatırlatıyor. Dükkânda yatıp kalkıyor. Nasıl söylerim senin şuyun buyun var diye...Değişen çağa ayak uyduramamak ve arkadaşsızlık...

34. Kuzenimin 15 yaşındaki kızı şiir yazıyormuş. Annesi gönderdi okudum. İyi. Tavsiyelerde bulundum. Ne var ki kız ne teşekkür etti. Ne de aradı. Bizim bu kuşakla bir sorunumuz var. Biz bizden eskileri dinazor olarak görmezdik. Bir şeyler öğreniriz diye umardık. Oysa şimdi internet her türlü bilgiyi sunarken saygı ve sevgiyi unutturuyor. İnsani ilişki ekranla sınırlı kalmamalı.

35. Cemal Süreya, pardesüsünü beğenmeyince "paramız anca buna yetti Osman" demişti. Yine Cemal Süreya Orhan Veli'nin bir kitabını "benim olsun mu?" diye istemişti. "Ağbi Orhan Veli çok önemli adam yenilik yaptı falan" deyince "ben de onun gibiyim" demişti.

36. Subutay Hikmet'in *Saçak* dergisinde – ki benim de bazı tasarruflarım olmuştur; bizim Merkez kıraathanesi ve sonrasının dergileri arasında sayılır – Fikret Ürgüp'ün

Yoksulum
Yalnızım
Kimsesizim
Cenazemi taşıyorum
Ağır geliyor

şeklinde bir metni el yazısı ile yayımlanmıştı. Subutay Hikmet'e ayak üstü çiziktirip vermiş; sonra da ölmüştü. Fikret Ürgüp'ü gençlere nasıl anlatırız. Sait Faik'in doktoru, Sait Faik'in son gecesinde imdat diye koşturduğu, şizofreni monografisi yazarı ve hikâyeci. O bohemler kalmadı. Belki Bohemya'da kalmıştır.

37. Ümit Öztürk'ün *Anla Eylül'ünü İçimi* adlı şiir kitabı geldi. Mehmet Başaran bir önsöz yazmış. Kadıköy Bostancı çevresinden bir şair. Ben de tanırım. Sıcak bir insandır.

38. İki saat yaşayan ablam (1954) belki bir hastane çukurunda ya da tıp öğrencilerinin incelemesine terk edilmiş. Yaşasaydı ben olmazdım. Deniz canavarları şiirim bu olayı anlatır.

39. Kırk yıllık evimiz annemle babamla küçük gelirdi. Şimdi annemsiz babamsız gereğinden büyük geliyor.

40. *Ölü Bir Yaz İçin Kadırğa Resmi*'miydi tek kitabı İsmet Tokgöz'ün ya da *Ölü Bir Kadırğa İçin Yaz Resmi*...Yaşıyor mu İsmet Abi?

41. Ot gibi olsam şizofreni rahatsız etmeyecek. Tam bir yalıtılmışlık lazım.

42. Yücel Kayıran ile konuştuk. Ortamdan şikâyet ağırlıklı idi diyalog. Şiir kitaplarının 2000-3000 basılıp da dağıtıldığı o günler cennet gibi hatırlanıyor şimdi. 70'li yıllar da siyaset kültürü de pompalıyordu galiba.

43. Bu dünyada benim yüzümden kavga edenler olmuştur. Ben kimseye küfür etmedim, elimi kaldırmadım.

HAMUŞ KAPISI

İlkbahar;
meltemin usul usul okşaması
öykünü-şü,
kıyamayışı meltemin...

haşmetmeab öpüp saçlarını
gitti ilkyaz penceremizden
katarak yanına utangaçlığımızı
bırakarak saçlarına ilkyazın efsununu

Yaz;
sen duymamalısın asla sağır şafağı
ve onun küflü tadını
kalmalısın serin yaz akşamlarında
sere serpe...

eşliğiyle meltemin
katre katre doğmalısın her bir öpüşten
ebemkuşakları boyu

tepemizde filizlenen çınar, mutluluk bekçisi
kapattık tüm hesapları gözlerimizle birlikte;

sığmazdın ki gözlerime
daralırdın bakarken göğe, toprağa
hele toprağa...

ancak ve ancak
sana inanmış olan göğsümde
uyanmamacasına kapanırdı kirpiklerin
sahi,
kaç ömür geçirdik koyun koyuna?

Hamuş!

titrek şamdanlar ki güneşe bağl...

asırlık çınar geceyle gündüz ortasında uğultulu
bitimsiz gecenin gönlü geniş ışıkları bir düş
ak göğsünde ünlem sessizliğidir ellerim

Ellerinse nereye konsa buruk bir mutluluk

akıp giderken kırmızısı moru
kalsaydık ortasında asyayla avrupanın
ağzımızın güneş kıyısında
kalakalsaydık öylece
akıp giderken cümle, sussaydık ya orada

bir taş atımlık yüreği olmayan penceremize
çöktü yangınlı ufukların dumanlı perdesi
çocuklar ölüyordu
çocuklar, hep ölüyordu

VAR OLMAYA ROMANTİK BİR ÖLMEME İKİ KİŞİYİZ

Jean Paul Sartre ve Simone de Beauvoir
Bir ikiliydi benim için -ayrılmaz ama ayrı
Hem yaşarlardı her daim, hem de yaşayamazlardı
Bir çatı bir yastık bir bağımsızlık
Bir araya gelse bağdaşamazdı
Çünkü Simone bağımsız bir âşığı.

Jean Paul Sartre varolmanın kitabını yaşamıştı.
Var olmaksızın henüz o yıl dayanılmaz bulunmamıştı
Hafifsenmişti ama bu doğru da olamamıştı.

Biri varken diğeri olmazsa olmazdı ama
Yine yokken bir diğeri var olmuş da olamazdı.
Özeti bu ikiliğe ilişkin duygularımın ya;
Yaşasaydı bugün Simone yüz altı yaşa ulaşacaktı.
Olamadı çünkü tanrım onu yanına çağırın

Ölmeseydi yine bugün Cemal Süreya şairim
'Üstü Kalsın!' demeseydi
Kırlangıç ömrün doğrusun
Bilse ve yaşayabilse
Ocak dokuz yıl doksanda uçmağa varmayacaktı,
Yirmi dört yıl fazladan beri şiirini yazacaktı.
Öldü ve üstünü sana bıraktı şiirin
Tanrım şimdi şiir dilin, şiir dilin.
Bu ölümlerde ne acelen,
Şiir kötülük bilmez ki.

Var olmaya romantik bir, ölmeye iki kişiyiz
Kaçınılmaz ve mutlakken sevmeye içten değiliz.
Yetinmeli değildiken gönülden geçilmeliye
Kurmaya sıcak yuvayı kuşların en dişisi de
Erini eşini kendisi bilip biliştirmeli tanrım;
Yarıştırma azraille, sırta yavaş ermeliyiz.
Kırlangıç bir mavi hızdır, onunla eşleşmeliyiz.

Ne yapsak olmuyor tanrım,
Yaşasalar kalmıyorlar, ölselerse gitmiyor hiç.
Dokunma kalacaklara, yol aç gits'olacaklara
Bu çelişik kırılmadır, benimse gücüm yetmiyor.
Pes edenler paslaşsınlar fazlası vardır ölümün
Darası alınmış ömür terazide tartılmasın
Kaybedenler ağlamasın, kazananlarsa alsınlar.

Ben demeyeceğim tanrım; üstü filan kalamasın.
Tam olsun yaşamak denen, tamamlansın sona kadar
Ve lütfen fişini de yaz;
KDV' si içindedir bu kahrolası hayatın.
Acelemez de yok inan, defterim düzgün tutulsun.
Bakana ayan beyanım, ağyarım bile anlansın.
Aldısını ben alayım, vergisi kaçırılmasın.

Gebze, 09.01.2014

O SİS

nasil da çabuk alışıyorum bazı gümüşlere
gövdem soğukluktan yapıldı
hayallerin bıraktığı soğukluktan
ah camlar da olmasa
solgunluklar nereye yansır

eli boş döndüm hüzünlerden
bana geceyi anımsatan ne varsa getir
gözüm kestiğim o pencereler nerede
hiç bakmadan gün bitti

hangi sessizliğin elini tutsam
bazı hatıraların ahı kaldı
gecenin alınganlığı tuttu
sözcükler beklemeyi seçti

tüm toplu iğneler çabucak düşüyor şimdilerde
gülün bedeli ödendi
boğuntunun güncesini yak
parmaklarım son sayfayı da çevirdi
yorgunluğun gümüşü, ah kararmışlığım
boşluk bırakmadan yaşadım, o sis
kimseler görmeden geri çekildi

Şerif TEMURTAŞ

MAVİ BİR GECEDE

yırtarım gökyüzünü
mavi delikler açarım
kırılır ağaç
kovuğunda bal kovanı
tütün tarlasında
şafak gözlerim

aydan çardak dileniyorum
bostan tarlasına
baykuştan seher

değirmende dönen su
gece ayaza gebe

üveyikler gitti anız boş şimdi

delinse gök
çimen yeşillense çobana müjde

taş kırılır yüreğimde harfler
ihaneti aşkın çalıya

ovaya inmiş çakal her yer puşt
ses istedim bozkırdan
yurdum kalsın
yanarsam ben yanayım

İZMİR KORDON BAĞI

dilimi basıyorum ağrıyan dişine
kolonyalı pamuk koyuyorum gidişine
şiiiri alıyorum elime kütük gibi roman
düşleri öpüşleri böğürtlenleri boyuyorum
kumu çözmek bana düşüyor elemek elemi
kayanın kimselere diyemediğini

az deri(m)den kesiyorum az derinden
az köseleden az örselenmemden
bir kundura bağcığının sıkılığı gibi sıkılıyorum
insan genişledikçe insan rehavette
daha çok dinliyor kendini

sularını geçiyorum kadın boyu karlarını
kirpiklerinde batıyorum
bahara sığmak için eğiliyor kalp büküyor sesini
kısıyor iyice çiçeklenen tenini
çitliyor tasanın çekirdeğini
bahçeli bir ev oluyor etine kurduğum kulübe
devriliyor kulüp rakısı yarama yine

bir tek sözlüğünde karşılık buluyorum
bir tek sözlüğünde anlam
hiç eskimeyecek bir dile çevir beni
bir tek kalbinde okunaklıyım başıyla
kamaşmam dinmiyor ellerim ellerim
ilk kez ham bir elmasa dokunuyor

kış bozuk kar bozuk ağaçlar yarım yamalak aksan
aksan aksan çözümler taşlaşmış dili toprağın
aylardır yağmura heves eden zambağın
gömleğim bir tek rüzgârına açıyor göğsünü

izmir ile kordon bağı yaşama ölüm
sevinçle kan bağı kopuyor da
kopmuyor bazen üzümün bağı asmayla!
çiçeğin bağı rengi solmuş basmayla

okunmuş bir şeker okunmuş bir lokum
hissi veriyorsun bana nasıl bir ferahlık
keçeleşen zaman saçaklanan kelime
kuş kuş nasıl bir mavi örgütlenmesi yine bu gece

bu tüfeği dolduran sendin ateşle şimdi ateşle
yoksa kamaşmam dinmiyor yoksa kamaşmam
ellerim ellerim ilk kez ham bir elmasa dokunuyor

KANAĞRI

Bizden daha zinde ve zimmî aşk ve acı daima
bundandır belki turmalin taşıyla sınanır insan
ten ve tin *sîn* ağrı, aşk ki daha ilk günden zatülcenp

Beyaz dua ölmem ölmememden daha iyi sanki--
taş ve yara taşımak ömre dur ihtarı bir yaştan sonra
cennet dalgın söz kanağrı cehennem kirli kan basıncı

Taşa ve kadere sor insan da eşya da inanır kendine
hayat bazen iki taş: yaşama sevinci aytaşı, içhuzur florit
yaşam hep kocaman da arzu ve sevmek hep azıcık işte

Sahi, kaç yılın kaç günüm kaldı hepsi kana *aşkırnak*
heyhat, dünya derdi ölüm imgesi düştü içime senlerden
yaşamak ölmekten uzun oldukça sözler aynaya atfen

Âh! Sözler uzam ayna insan mahremi
bana mahşeri bir içdoluluk
vefa'
en ve lütfen!

Dilek BAYRAM

İHTİLAL

Bilmediklerim bildiklerimin
üzerine aktı,
dağıldı.
akvaryumun içindeki su
kadar yer kapladı.
kapkara dalgaların üstündeki
martılar kadar bembeyazım
çayın üstündeki buhar sıcaklığında
bir köşe arıyorum.
(gazetelerin üçüncü sayfa haberlerini
caddelerin buzlanmış yerlerini
selpak satan teyzeyi teğet geçiyorum.)
Görmediklerim gördüklerimi
kurban etti
senelik alışkanlıklara.
(Görüşmek üzere dedi ve çekti gitti.)
Kendi eksenimde dönüyorum
Çayın ikinci bardağında.

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara	Katkı Payı	: 25 TL.
Prodüksiyon	: İhsan Üren, Z. Ersin Erdem, Yalçın Oğuz, Halim Çiftçi.	Posta Çeki ya da Banka hesabı:	Ramis Dara adına açılmış; 6025702 numaralı Posta Çeki hesabı ya da Yapı Kredi Bankası Mudanya şubesi (567) Hesap No: 72092839 IBAN: TR370006701000000072092839
Yayın Adresi	: Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet Sok. Fidan Apt. B. Blok. Kat: 2, D: 5 - MUDANYA	Baskı	: Akın Erim Matb. Hocalızade Cad. 7/27 Setbaşı - BURSA
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Tülay Elal Muş (Barış Mah. Adalet Sok. Adaletkent Sitesi H Bl. D: 3 Nilüfer - BURSA)		
Yazışma Adresi	: PK 68 16361 Ulucami - BURSA		
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 - 7685		
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi
Akatalpa (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının bağışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının sürekli katkısıyla yayımlanmaktadır.

